

הוא ואין זולתו וזו היא מדרי' החכ' כו', והיינו שבחכ' מאיר איך שהוא לבדו הוא ואין זולתו כו', וכן הוא בכללות האצי' דאבא עילאה מקנא באצי' כו' (ובאצי' הוא בחי' אין זולתו ולמעלה מאצי' הוא בבחי' אפס בלעדו כו', להיות דאצי' הוא בחי' התנלות האור מאוא"ס המאציל בחי' הפרסת הארה שזהו בחי' יציאה והתנלות חוץ לעצמותו כבי' ה"ז בבחי' הביטול דאין כו', ולמעלה מאצי' שזהו כמו שהאור כלול בעצמותו עדיין הביטול הוא בבחי' אפס כו' וכמ"ס בס"א). וד"ת הוא מאצי' לבי"ע שהן בבחי' יש ממש, וע"כ הכח האלקי שהוא מקור ליס הוא בחי' הארה והארה לבד כו', שזהו בחי' המל' שבנינה מהנבורות וצמצום שהאור מתצמצם ומתעלם בבחי' העלם אחר העלם כו', וע"כ בנבראים דבי"ע וגם במקור התהוותם הוא בחי' ד"ת שלמטה יש ולמעלה אין כו' וכמסנת"ל. אמנם באמת יש ב' דעות הנ"ל דר"ע וד"ת גם מן המאציל אל הנאצלים, והענין הוא דהנה גם אצי' נק' בשם עולם וכידוע שיש ד' עולמות כנגד ד' אותיות הוי' והן ד' עולמות אבי"ע שגם אצי' הוא עולם כו' (ובס' הד"מ סי' קנ"ב ד"פ ע"א כ' דבעולם אצי' יש אדה"ע כלול מאורות וכלים כו' ובחי' זו היא העיקרית ונק' פנימי' העולמות כו', ועוד יש בחי' סניח והיא עולם האצי' עצמו הנחלק בז' היכלות שבתוכם עומד אדה"ע (וכ"ה בע"ח שמ"א פ"ד), והעולם וההיכלות נק' חיצוני' העולמות כו', והיינו דבאצי' נופא בחי' ההיכלות הוא חיצוניות העולם דאצי' (ובאנה"ק סי' כ' כ' דהיכלות דאצי' הן בחי' נברא), והאורות והכלים הן בחי' פנימי' העולם דאצי' אבל ג"ז הוא בחי' עולם כו' (ובע"ס עצמן והו' בחי' חיצוניותן כו' וכמשי"ת), ובדרוש נ' מיני אדם מכו' דהכלים הן נ' מדרי' והן התלת עלמין שבזהר פ' שלח, והאור הוא ד' מדרי' והמדרי' הד' היא בחי' אצי' שזהו בחי' אור שלמע' מכלים, והתלת עלמין הן בי"ע כו', והו' בכללות ההסתל' שהן נ' בחי' אדם נ' עולמות בי"ע (דעולם האצי' הוא בחי' עסי' כו') ואצי' דכללות הוא האוא"ס שלפני הצמצום כו', ובעולם אצי' הפרטי נ' בחי' בי"ע הן בינה ז"א ומל' דבחי' האורות והכלים הן הנ' בחי' בי"ע שבאצי' ובחי' החכ' היא בחי' אצי' שבאצי' שלמע' מהכלים כו' כמב' שם, והכוונה נר' שזהו בחי' פנימי' החכ' והוא בחי' אוא"ס השורה בחכ' (עמשנת"ל ד"ה אלה מסעי') שזהו למעלה מבחי' עולם כו', אבל חיצוני' החכ' ובינה ז"א ומל' שהן בבחי' אורות וכלים ה"ה בבחי' עולם כו'), ועולם הוא ל' העלם, ולכאנ' מאחר שאצי' הוא אלקות היאך יתכן לקרותו בשם עולם שזה יתייחס לבחי' הנברא ובע"ג ותכלית כו', ובאמת הרי גם באצי' יש ע"ס בבחי' מציאות, וכידוע דבאצי' יש בחי' מוחין ומדות ונת"ל (ד"ה אלה הדברים) דחו"ב דאצי' הן בבחי' נדר מיוחד כו' ה"ז בחי' הנבלה וכ"ס בערך הא"ס כו', ובפרקי היכלות אי' שיעור קומה של יוצר בראשית רל"ו אלפים פרסאות וידוע דיוצר בראשית זהו בחי' ז"א דאצי' כו' וא"ו ע"ז שיעור קומה כו', וגם ממה שא' שבאצי' איהו וחיוהי חד הרי מוכן דבחי' חיוהי אינו בחי' איהו רק שבחי' איהו מתייחד עם חיוהי כו', וגם בחי' איהו אין זה בחי' עצמות כ"א בחי' אור וגילוי מן העצמות כו' וא"כ גם האורות דאצי' הן בחי' הארה והארה כו'.

אד הענין הוא דהנה במא' דפתח אלי' אומר אתה הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין כו', וצ"ל מהו"ע דאפיקת עשר תקונין דבתחלה או' אתה הוא חד כו' אתה הוא עילאין כו', וכאן או' אתה הוא דאפיקת כו',

גם מהו עשר תיקונים וקרינו לון עשר ספירן דהול"ל עשר תיקונים או עשר ספירן מהו אומרו עשר תיקונים וקרינו לון ע"ס כו'. אך הענין הוא דהנה לכא' צ"ל למה נאצלו ע"ס דוקא עשר ולא חסע ולא אחד עשר שהרי מצד אוא"ס ה' יכול להאציל ספ' עד אין קץ וכמו שא' קודם אנת הוא חד ולא בחושבן, וידוע הפ' ולא בחושבן שהן ספ' עד אין קץ כו' דלהיותו חד בבחי' יחיד ע"כ בחי' התפשטותו הוא בבחי' ספ' אין קץ כו', הרי ענין אור א"ס מחייב להיות ספ' בלי מספר ומה זה שנאצלו באצ' עשר ספ' דוקא כו', וע"ז או' אנת הוא דאפיקת עשר תיקונים בבחי' יציאה והתנלות חוץ לעצמותו כבי', דלמעלה מאצ' שזהו עדיין כמו שכלול בעצמותו כו' הן בבחי' ספ' אין קץ כו' (וכמשנת"ל ד"ה ולא יכול יוסף להתאפק* בענין העיגולים כו'), ובאצ' להיות שזהו בבחי' יציאה והתנלות הן בבחי' ע"ס כו', והוא בכדי לאנהגא בהון עלמין כו' דבכדי שיתהווה מאוא"ס הבלתי בע"ג לנמרי עולמות ונבראים בע"ג הוצרך להאציל ע"ס כדי שע"י יוכל להיות מקור לבע"ג כו', דהרי הספ' באים ג"כ בבחי' הגבלה בבחי' התלבשות אורות בכלים שהכלים מגבילים את האור והאור הוא באופן כזה שיוכל לבא בהגבלה בכלים כו', וכמשנת"ל דגם בהאור יש ע"ס וגם בשרשי האורות יש ע"ס שהן ע"ס הננוות במאצילן כו', רק דבשרשי האורות הן בבחי' תכלית האחדות וההתכללות כו', והר"ע אנת הוא חד ולא בחושבן בבחי' אחדות ממש כו' וכמשנת"ל (ד"ה מי מנה הא"), ובאצ' באו בבחי' מדרי' פרטי' ומתלבשים כל אור בכלי (דמ"ם האור הוא בבחי' משיטות לגבי הכלים והם מגבילים את האור כו' וכמשנת"ל ד"ה נשא הא"), וה"ה בנדר מיוחד כמו נדר החל' ונדר הבינה ונדר המדות כו', וזה נופא שיהי' אצ' ע"ס מאוא"ס ב"ה הוא ע"י הצמצום שהי' באוא"ס כו' שע"י הצמצום עי"ז הוא בבחי' יציאה והתנלות חוץ לעצמותו כבי' ועי"ז נפרטו הע"ס בבחי' מדרי' פרטיות כו' וכמשנת"ל (ד"ה כל מחלוקת שהיא לש"ש* ובהדרושים שאח"כ). והגם שע"י הצמצום ה' יכול להיות התהוות בע"ג היינו התהוות הנבראים ולמה הוצרך להיות אצ' הע"ס כו', הענין הוא דאם ה' התהוות הנבראים הצמצום הרי ה' העלם לנמרי שבאם ה' הצמצום באופן כזה שיהי' התהוות הנבראים ה' הצמצום בבחי' צמצום נמור בבחי' העלם לנמרי כו' (ועמשנת"ל ד"ה וכל העם רואים) והיו הנבראים בבחי' יש לנמרי כו', והרי הכוונה היא שיהי' ביטול היש ושיהי' גילוי אלקות בעולם כו' וכמשנת"ל (ד"ה אחת שאלתי) דתחלת ההתעוררות ה' מצד הרחמים והוא שהנבראים יכירו גדולתו ית' כו', וע"כ ה' הצמצום באופן כזה שיהי' גילוי האור כו' וכמשנת"ל (ד"ה וכל העם רואים), וזהו דמהצמצום נאצלו הע"ס דאצ' דעם היוחסן בחי' גבול אינם גבול ממש רק שלגבי האוא"ס הבע"ג ה"ה בבחי' גבול אבל לגבי ב"ע הן בבחי' בל"ג כו' ואיהו וחייוהי חד ואיהו וגרמוהי חד כו', דעם היות שנתהוו ע"י הצמצום (ועי"ז הם בבחי' יציאה חוץ לעצמותו כו') מ"ם ה"ה ג"כ בבחי' גילוי מאוא"ס המאציל כו', והיינו דהתהוותם הוא מ"ם בבחי' קירוב מהמאציל ב"ה (דכמו"כ הוא בשרש ההמשכה שזהו ע"י הקירוב דאוא"ס שחזר והאיר כו' כנודע), וה"ה דבקים ומיוחדים באוא"ס כו', ולכן בהם וע"י נמשך ג"כ גילוי אלקות בעולם כו', דמצד ההגבלה שבהם ה"ה בבחי' מקור לגבול ומציאות דבי"ע ומצד שהן מ"ם בחי' גילוי מאוא"ס נמשך מהם הגילוי בעולמות כו', וזהו שא' עשר

ד"ה . . להתאפק: הער"ג (ולעיל ח"א ע' רמא ואילך).

ד"ה . . הא': הער"ב (ולעיל ח"א ע' מז ואילך).

ד"ה . . הא': הער"ב (ולעיל ח"א ע' יט ואילך).

ד"ה . . לש"ש: הער"ב (ולעיל ח"א ע' לה ואילך).

תקונין וקרינן לון עשר ספירן שהע"ס נק' תיקונין דפי' תיקונין הוא לבושים, וכמו שת"א ע"פ לא ילבש גבר לא יתחקן גבר כו', לפי שהע"ס הן לבושים לאוא"ס ב"ה כדי שעי"ז יהי' מקור לעולמות בע"ג כו', וזהו שנק' בשם מדות בכלל שהוא ל' מדו בד, דכללות ע"ס הן בבחי' לבושים לבד לגבי אווא"ס המאציל שהאוא"ס פועל בהם וע"י התהוות עולמות בי"ע כו', ומ"מ ע"י נמשך נ"כ הגילוי בעולמות, וזהו וקרינן לון עשר ספירן ל' ספירות ובהירות כו' שהן בבחי' גילוי אור כו'.

וזהו ג"כ ההפרס בין הע"ס דאצי' שנק' תיקונין שזהו בחי' לבושים ובין מה שאו' אח"כ לבושי' תקינת לון שעולמות בי"ע נק' לבושי' כיון שגם עולם אצי' נק' ג"כ בשם לבוש כו', ומהו ההפרס ביניהם, הענין הוא שיש ב' מיני לבושים לבוש עצמי ולבוש הנפרד ומה שהע"ס דאצי' נק' לבושים הוא שהן בבחי' לבוש עצמי וכדאי' במדרש ע"פ והנה איש לבוש הבדים כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי' כו'. ויובן זה עד"מ כחות הנפש שהן לבושים אל הנפש כו' דהרי הנפש הוא אור פשוט שאינו בבחי' התחלקות כחות כו' וכמ"ס בסס"ב פנ"א, והכחות דשכל ומדות אינן עצמיות הנפש כו', ומ"ס בסס"ב פ"ג שהשכל ומדות הן עצמות הנפש וזהו רק לגבי הלבושים דמחור"מ שבפ"ד שם, אבל בעצם גם השכל ומדות הן רק כלים ולבושים לעצמות הנפש כו', דכמו שהמוח הנשמי הוא רק כלי לכח השכל והחכ' המתפשט מהנפש כך עד"ז כח השכל שבנפש הוא רק כלי למהות ועצמות הנפש (אלא שהחכ' היא הראש לכל הכחות וכלי הנפש שהן שאר הט' כחות כו' שהחכ' היא מקור הבינה והמדות כו', והנפש עם היותה מצ"ע למעלה מהשכל מ"מ עיקר השראחה והתלבשותה היא בכח השכל (ולכן' נק' הנפש נפש המסכלת ע"ס כח השכל המתפשט ממנה שהנפש מתאחדת עם כח השכל והחכ', וזהו והחכ' תחי' בעלי' שהנפש עצמה למעלה מהשכל ולכן נק' בעלי' של חכ' כי תרוסם בעל מרא ורבון, ומ"מ החכ' תחי' בעלי' כי מצד ירידת הנשמה בנוף הנוף מסתיר על מהותה ועצמותה כו', וי"ל כמ"ס באנה"ק סי' ד' דבחי' פנימי' נקודת הלב הוא בבחי' גלות וסבי' בלבושים צואים ותאוות עוה"ז כו', ומובן שם דבחי' חיצוני' הלב היא יותר בהתנלות או עכ"פ שבנקל יותר להביא לידי התנלות בחי' חיצוני' הלב שזהו בחי' המוחין והמדות כו', וצריכים לומר שזהו כמ"ס בסס"ב פ"ז כי מוחו ברשותו ויכול להתבונן בו ככל אשר יחפוץ כו', וכמו שאנו רואין בחוש דהרצון א"א להביאו להתנלות אם לא ישנו להרצון (רק שיכול להיות בדרך הכרח בבחי' קבלת עול כמסנת"ל ד"ה אנכי אנכי), וגם אינו יכולים להטות הרצון שבאם הוא בתוקף הרצון באופן כך אינו יכולים להטותו באופן אחר (רק שביכולת לעשות בפועל היפך הרצון ועי"ז ישתנה גם הרצון במשך הזמן כו'), אבל השכל יכולים להביאו לידי התנלות וגם יכולים להטותו להשכיל באופן כך ובאופן כך (אם לא שמעורב בזה רצון שרוצה להשכיל דוקא באופן כך, אבל בלי התערבות הרצון יכול להשכיל בשכל בכמה אופנים שונים כו', ומ"ס ככל אשר יחפוץ נר' הכוונה גם ברצון הנעלם או גם בחיצוני' הרצון לגמרי כו'), וזהו מפני שהשכל הוא רק כח (לא התפשטות מן העצם) לכן יכולים להביאו ולהטותו כו', ולכן החכ' תחי' בעלי' לקשרה במקורה בא"ס ב"ה ע"י ההתבוננות והשגה בגדולת ה' שמה יתפעלו גם הנוף ונה"כ להיות בבחי' ביטול ובבחי' אהבה לה' כו' ואינם מעלימים ומסתירים כו', ועי"ז יהי' התנלות עצם הנפש בבחי' התקשרות והתחברות בא"ס

ב"ה כו', משא"כ בלא דעת נפש לא טוב כו', אבל מ"מ אין השכל מהות ועצמות הנפש רק שהנפש מתאחד בכח השכל, ולכן כשמניח שכלו בענינים הפכי' כמו בחכמות חיצוניות ה"ז מוריד את הנפש ר"ל והיינו שגם הרצון משתנה ומתעלם בו ההרגש האלקי ומסתנה בעצם מהותו כו', וכאשר נותן שכלו בעניני אלקות מתעלה הנפש ומתגלה בו הרצון האלקי כו', וכ"ז הוא מצד התלבשות הנפש בשכל ומתאחד בו כו', אבל בעצם השכל הוא בחי' כח הנפש בלבד כו'). והראי' שהרי השכל יש בו שינוים דקטנות וגדלות דקטן שכלו בקטנות וכשנגדל שכלו מתגדל כו', והגם שזהו מצד הכלי דסבת קטנות השכל גבי קטן הוא מצד קטנות הכלי דכח השכל יש בו גם בהיותו קטן, וגם ניכר לפעמים בקטן מעלת שכלו וכמו תינוק חריף שניכר בו שיש בו חריפות בשכלו כו' וכמו בוצין בוצין מקטיפייהו ידיעא כו', ורק מפני שהכלי שכל קטנים ה"ז בא בקטנות ובדברים קטנים כו', ומ"מ מזה גופא דלפי אופן שינוי הכלי כן הוא שינוי האור ה"ז הוראה שאין השכל עצמיות הנפש שהרי העצם בלתי משתנה כו', וכמו בזה שעצם הנפש מקושר ומוגדר בגוף אין שינוי כלל בין קטנות וגדלות והוא בשוה לעולם מרגע הראשונה עד רגע האחרונה כו', ובשכל שיש בו שינוים זהו מפני שאינו עצמות הנפש כו', וכן הוא בכל הכחות שאינם עצמיות הנפש רק כלים ולבושים אל הנפש שהנפש מתגלה ע"י ופועלת על ידם כו', ואעפ"כ הם מ"מ לבושים עצמיים לנפש שהרי הם כחות נפשי' שאינם מהות אחר מהנפש, וכמו מחו"ד שהן אותי' שזהו מהות אחר ממהות רוחני' הנפש כו', משא"כ שכל ומדות ה"ה כחות רוחני' ממהות רוחני' הנפש כו', רק שאינם מהות הנפש עצמו שהן רק לבושים אבל מ"מ הן לבושים המיוחדים עם הנפש כו', וכמו הגוף שהוא רק לבוש וכמו עור ובשר תלבישני כו' ומ"מ ה"ה מיוחד עם הנפש עד שהנפש מתפעל ממקרי הגוף כו', וכמו"כ הכחות מיוחדים עם הנפש כו', ומציאות הכחות מהנפש וכמו כח השכל הרי בא בבחי' התחדשות מן הנפש שהרי למעלה מהשכל לא יש מציאות השכל ולכן אין כח המשכיל מורגש מפני שאינו מציאות שכלי כנודע, והיינו שהשכל כשמתגלה ונמצא מכח המשכיל אינו מרגיש את מקורו מפני שבא בבחי' התחדשות דהיינו שבא במציאות שכלי והכח המשכיל אינו מציאות שכלי כו', ומ"מ אין זה בבחי' התחדשות ממש שהרי מרגיש מ"מ שנמשך מאיזה מקור כו' ולא כמו יש מאין שהיש אינו מרגיש כלל שיש מקור המהווה אותו כו' וכמשנת"ל (ד"ה אנכי אנכי), והיינו מפני שמ"מ אינו מציאות מובדל ממש מהנפש שהוא כח נפשי כו', ומ"מ הוא חוץ לעצמות הנפש ובא בבחי' התחדשות כו'.

ומכ"ז יובן הדוגמא בע"ס דאצי' שהן בחי' לבושים לבד אל אוא"ס המאציל וכמו בעשרה לבושים נתלבש הקב"ה כו', והוא רק מה שאוא"ס מתגלה על ידן ופועל על ידן לאנהגא בהון עלמין כו', וזהו מפני שהאוא"ס מתעלם בהם ועי' כו' וכמס"א ובהון אתכסיאת מבני נשא כו', והיינו בזה שהן בבחי' מציאות מדרי' ובגדרים מיוחדים כו' בזה מתעלם האוא"ס כו', דאוא"ס הוא בבחי' פסיטות בעצם כו' והגילוי דאוא"ס עצמו הוא כמו שהוא בבחי' פסיטות ונראה ונגלה כח הא"ס כו', והע"ס שהן בבחי' מציאות דבר הרי מתעלם בזה כח הא"ס והפסיטות כו', ובסה"מ כ' ובהון אתכסיאת כו' דא"ס מתלבש חוץ יחידה דא"ק וא"ק בעתיק ועתיק באריך כו', והיינו שמתעלם האוא"ס בהתלבשותו בהם כו', והיינו מה שאוא"ס בא בבחי' חכ' ופועל פעולת

החל ע"י החכ' דאצי' כו', וכמו שהנפש מסכלת ע"י כח השכל כו' וכפי אופן כח השכל כו', והתהוותם מאוא"ס הוא בבחי' התחדשות וכמו והחל' מאין תמצא בבחי' מציאה שהחל' אינה מרגיש מקורה כו', והיינו דהתהוות אצי' הוא ע"י הצמצום דאוא"ס כו', ומ"מ אינו בבחי' התחדשות ממש שהע"ס דאצי' הן אלקות ממש ומיוחדים בתכלית באוא"ס ב"ה מפני שהתהוותם הוא מ"מ בבחי' קירוב שאינו בבחי' מהות אחר כו', ולכן הע"ס דאצי' הן בבחי' ממוצע בין הבל"ג ובחי' הנבול, מפני שבע"ס יש ב' הענינים שהן בבחי' הנבלה בבחי' מציאות דבר ומ"מ הן בחי' אלקות ממש כו', וכמו הנחות שהן חוץ לעצמות הנפש בחי' נחות ממש ומ"מ הן נחות נפשיים ממהות הנפש כו', וזהו נ"כ מה שאצי' נק' עולם שהוא ע"י בחי' צמצום והעלם דאוא"ס ב"ה ומ"מ הוא אלקות כו', והנה במ"א מבו' דהמשל דנילוי השכל מנח המשיכל הוא על כלים דאצי' כו', וכידוע דהכלים הן בחי' ברי' שבאצי' וה"ז כמשל השכל שבא בבחי' התחדשות ממקור השכל שאינו מרגיש מקורו כו', דהנמשל מזה באצי' הוא בבחי' הכלים שאינם בבחי' דבקות במקורם ונעשו בבחי' מציאות דבר כו' ומ"מ הן אלקות כמובן ממשל הנ"ל, ולהיותם בבחי' מציאות מונבל ה"ה בבחי' מקור לבי"ע כו', אמנם בחי' האורות דאצי' כמו שהם מבחי' אוא"ס המאציל יובן ער"מ כמו התפשטות הענפים מהאילן שהעיקר הוא האילן והענפים המתפשטים אנה ואנה הם רק כח ההתפשטות מן האילן ואינם עצם האילן כלל רק שהן דבוקים ומיוחדים עם האילן, ואנו רואין שעיקר צמיחת הפירות הוא על הענפים, ונמצא שהענפים הם מוציאים מהעלם אל הנילוי כח האילן כו', היינו מפני שהענפים הן רק התפשטות האילן לכן עליהם דוקא צמיחת הפירות כי א"א להיות צמיחת הפירות מנוף ועצם האילן שהוא העצמי כ"א מן ההארה המתפשטת ממנו והן הענפים כו', אך זהו מפני שדבוקים בהאילן שבאם לא היו דבוקים לא הי' עליהם הצמיחה רק להיותם דבוקים בהאילן והן התפשטות בלבד ע"כ היא הצמיחה עליהם כו'. והדונמא מזה בבחי' אורות דאצי' שהן התפשטות הארה מאוא"ס המאציל והן בבחי' דבקות באוא"ס כו', ובחי' האורות דאצי' הן בבחי' מקור להיות התהוות היס דבי"ע, וכנ"ל דזהו כל ענין הע"ס דאצי' להיות בהם וע"י התהוות בי"ע דהר"ע לאנהנא בהון עלמין כו', וזהו ע"י ב' הענינים שהן בבחי' הארה לבד ובבחי' דבקות כו'. והענין הוא כמ"ס באנה"ק סי' כ' דהאור הוא מהווה להיותו מעין המאור הוא מהותו ועצמותו כו' וזהו שע"י הדבקות דוקא עי"ז הוא שמהווה כו', וג"ז מפני שהוא הארה לבד שהרי מעצמות אוא"ס א"א להיות התהוות היס רק מהאור להיותו בבחי' הארה לבד ה"ז בערך להיות מזה התהוות היס כו', אך זהו בהאור כמו שבא באצי' ומתלבש בכלים דאצי' כו' שהרי בכדי שיהי' מציאות יש הוא ע"י הכלים, וכמ"ס באנה"ק סס דאיהו וגרמוהי חד לברוא בהם וע"י מאין ליש כו', והיינו ע"י האורות שבאים בבחי' צמצום ומתלבשים בכלים דאצילות ה"ה בערך להיות בבחי' מקור ליש כו'. והנה לפ"ז צ"ל דבאצי' נופא סס בחי' אין היינו האין של יש האמיתי ואין של היס הנברא, דלהיות שהאור הוא בבחי' דבקות במקורו והוא נ"כ בבחי' מקור להתהוות היס כו', הרי כמה שהוא בבחי' דבקות במקורו הוא בבחי' אין של יש האמיתי, ובמה שהוא מקור ליש ה"ה בבחי' אין של היס כו', והיינו דאצי' בכלל הוא ממוצע בין אוא"ס לנבראים וכל ממוצע כלול מכל מדרי' וזהו ב' בחי' אין כו'. ועמ"ס בבה"ז

פ' ויצא דב' המדרי' הן בחכ' גופא, דהנה חכ' היא ראשית הגילוי מן עצמות המאציל וכידוע דלמעלה מהחכ' הוא למעלה מבחי' הגילוי וכמא' אנת הוא עילאה על כל עילאין סתימא על כל סתימין, והגם דחו"ב הן ג"כ בחי' סתימין וכמ"ש הנסתרות לה' אלקינו כו', אינו דומה הסתימות דחו"ב לסתימות דכתר שזהו מה ססתום ואינו בבחי' גילוי כלל אבל סתימות דחו"ב הוא שהגילוי הוא רק לעצמו ולא אל העולמות כו' אבל לעצמו הוא בחי' גילוי כו', וזהו דחכ' היא ראשית הגילוי היינו הגילוי לעצמו וזהו בחי' ראשית הגילוי כו', ומ"מ הוא בחי' גילוי כו', ועמשנת"ל (ד"ה אחת שאלתי) כענין בינה ציירא ציורין כו', אמנם אור החכ' עדיין אינו נחשב ליט ודבר כי בחכ' יש בחי' ביטול דאין, וכמ"ש והחכ' מאין תמצא שגם החכ' היא בחי' אין עדיין מפני שמאיר שם בחי' אין דכתר כו', וכמו המים שהן בנוון פשוט רק נראים כמו נוון הכלי כו' וכמו"כ בחי' חכ' אינו בבחי' ציור עדיין בבחי' מציאות דבר כו', וזהו מצד בחי' עצמות המאציל שבחכ' כו', אבל מצד שהוא ראשית לכל האצ' הוא נחשב לבחי' יש קצת וכמ"ש כולם בחכ' עשית וכמארז"ל בראשית נמי מאמר הוא כו', והן ב' מדרי' שבחכ' בחי' חיצוני' החכ' ופנימי' החכ' כו' (עמשנת"ל ד"ה שופטים). וזהו כענין שהתורה היא ממוצע בין אוא"ס לעולמות, וכת' בה עוטה אור כשלמה שיש ב' מדרי' אור ושלמה והוא פנימיות וחיצוניות שבתורה, דחיצוני' התורה באה בהגבלה וכמו כל דיני התורה הן בבחי' הגבלה כו', ויש מדה ושיעור בתורה לגבי העולם וכדאי' בעירובין דכ"א א' נמצא העולם כולו א' מן' אלפים ומאתים בתורה כו', אבל פנימיות התורה אינו בבחי' מדה והגבלה וכדאי' במד"ר לכל יש סיקוסים חוץ מד"א שאין לו סיקוס והוא התורה כו', והיינו פנימיות התורה כו', והיא למעלה מהעולם כו', ובכללות האצ' ב' המדרי' שבממוצע הן בחי' ח"ע וח"ת דח"ת היא בחי' מל' זהו בחי' האין של היס הנברא כו' וכמשנת"ל, וח"ע הוא שלמעלה מהעולמות והוא בחי' האין של היס האמיתי בחי' עצמות המאציל כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ כו', דהנה ידוע בכוונת הנענועים שהוא להמשיך בחי' הדעת בנוק' דז"א העומדת בחזה דז"א, והיינו המסכת בחי' ד"ע במל' דלהיות שהמל' היא בחי' ד"ת והוא בבחי' ביטול היס לבד כו', וע"י הד"ס שבלולב ממשיכים בחי' ד"ע בחי' ביטול במציאות כו', והיינו סממשיכים בחי' גילוי אוא"ס במל' להיות בחי' הדעה האמיתי' איך שכולא קמי' כו'. וזהו שנבחרו אלו הד' מינים דוקא מפני שמובדלים מכל המינים בהאחדות שבהם, דאתרוג דר באילנו משנה לשנה וסובל שינוי האוירים דהר' תקופות, ולולב הוא כפת תמרים שהעלין הן כפות כו', והדס תלתא בחד קינא, וערבה נק' אחווינא שנדלים באחזה כו', שכ"ז הוא מורה על אחדות, וידוע דאחדות הוא מצד הביטול כו', ונמצא כ"ז בצמחים נשמי' והיינו דהמשכת בחי' הביטול דד"ע הוא גם בכ"ע ע"י בחי' המל' כו', וזהו שנבחרו אלו המינים למצוה שבהם וע"י הוא המשכת בחי' ד"ע בבחי' מל' ובכ"ע כו'. וזהו"ע ביום הראשון שבגיסט' כתר והיינו דכמו ההמשכה מעצמות באצ' שהוא בבחי' ד"ע וכמו האור דחכ' וכמו האורות שמצד הרבקות באוא"ס הן בבחי' ד"ע כו' כנ"ל, כמו"כ הו"ע הד' מינים שזהו המשכת הדעה העליונה דמאוא"ס באצ' כמו"כ יהי' ההמשכה

בבי"ע כו'. וזהו ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כו' ד' מינים אלו, דכמו שהן בגשמיות יש בהם בחי' האחדות, ועי"ז יהי' המשכת בחי' ד"ע במל' ובעולמות בי"ע כו'.

בס"ד. שמע"צ, עתר"ו

ביום השמיני עצרת תהי' לכם, ואי' במד"ר משל למלך שעשה סעודה ז' ימים וזימן כל בני המדינה בשבעת ימי המשתה, ביום השמיני אמר לאוהבו כבר יצאנו ידינו לבני המדינה בא ונגלגל אני ואתה במה שתמצא, כך בז' ימי החג הקריבו ע' פרים נגד ע' שרים, ביום השמיני אמר הקב"ה לישראל באו ונגלגל אני ואתם במה שתמצאו פר א' איל א', וצ"ל מה"ע שבז' ימי החג הקריבו קרבנות נגד הע"ש ובשמע"צ הוא לישראל לבד שהקריבו פר א' איל א' כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת"ל דהב' דעות ד"ע וד"ת הן באלקות גופא, ובד"כ בחי' מל' הוא בחי' ד"ת וחכ' ד"ע, וכן בחכ' יש ג"כ ב' המדרי' והוא בחי' חיצוני' החכ' ופנימיות החכ' כו', וכמו"כ בהאור בכלל מצד הדבקות באו"ס המאציל הוא בבחי' ד"ע ומצד שהוא מקור ההתהוות הוא בחי' ד"ת כו'.

אמנם מהמאמר דאלי' ע"ה אנת הוא דאפיקת עשר תיקונים כו' לאנהגא בהון עלמין משמע דכל הע"ס דאצי' הן בשביל עולמות בי"ע כו', וכמשנת"ל (ד"ה נחמו*) בשם הפרד"ס דגם חו"ב עם היותם נסתרות כו' הן ג"כ לצורך העולמות כו', דבכדי שיהי' ענין הידיעה בעולמות ובפרט ידיעה אלקי' זהו ע"י שנאצלו בחי' חו"ב כו', וכמשנת"ל (ד"ה וירא אליו) דמחו"ב הוא ענין הידיעה והשגה באלקות ומהמדות העליונות הו"ע ההרגש האלקי שיש בכאו"א (א) געטלעכער דערהער), הרי שכל הע"ס הן לצורך העולמות כו'. ובת"ז תי' ס"ט חשיב כל הע"ס בת' בראשית ואו' הא כולו עשר אם חסר חד לא אשתלם בריאה כו', הרי שכל הע"ס הן לצורך הבריאה וההתהוות כו', רק י"ל דמחו"ב נתהוו נבראים דעדות"כ שאינם בבחי' מציאות דבר ומאיר בהם גילוי אלקות והם מיוחדים במקורם כו', וז"א ומל' הן שרש ומקור עדות"ג שהן בבחי' מציאות דבר כו', ועמ"ש בלק"ת ד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת בענין עוה"ז ועוה"ב, דביו"ד נברא עוה"ב בחי' עדות"כ"ס ועוה"ז הוא בחי' עדות"ג דשרשן מבחי' ו"ה כו', וז"ש לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין כו'. ולפ"ז כללות הע"ס דאצי' הן בבחי' אין השייך להיש הנברא כו', וגם הרי הכלים דאצי' ה"ה בבחי' מציאות דבר שהרי ישנם להע"ס במציאות, ובכלים בהכרח לומר שהן בבחי' ספירות, דאיך שנא' בבחי' האורות אם הן בבחי' פשיטות לגמרי או שגם בהאורות יש ע"ס רק שהן בחי' פשיטות לגבי הכלים וכמשנת"ל, הרי בכלים בהכרח שהן בבחי' ספירות, וא"כ ה"ה בבחי' מציאות דבר, דעם היותם אלקות

ממש מ"מ ה"ה בבחי' מציאות מוגבל (רק שאינם הגבלה ממש ח"ו כמו בי"ע כו', ולדעת הפרד"ס מ"ש בס"י מדתן עשר שאין להן סוף הוא בבחי' הכלים כו') וכמשנת"ל והוא בחי' יש הנאצל כו', וא"כ גם ההמשכה מאוא"ס המאציל אל האצי' הוא בבחי' אין של היש דהיינו בחי' יש הנאצל כו'. וז"ע הכתר שהוא בבחי' ממוצע ויש בו ב' מדרי' בחי' תחתונה שבעצמות וריש ומקור לנאצלים כו', דמה שהוא מקור לנאצלים ה"ז בחי' אין של היש הנאצל כו', ובחי' אחרונה שבעצמות הרי ידוע דבחי' אחרונה זהו בחי' הארה לבד וכמ"ש בלק"ת בהב' דשחורה אני, והיינו שזה ג"כ רק בחי' אין כו', אבל הוא בחי' אין של היש האמיתי כו'. ובאמת י"ל דגם בחי' זו אינו בחי' אין האמיתי עדיין דגם חיצוני' עתיק בא בבחי' התלבשות כו', וכמשנת"ל דחיצוני' עתיק הוא בחי' עונג פרטי המתלבש בחכ' כו', ועיקר בחי' האין האמיתי הוא בחי' פנימי' עתיק (וי"ל דעיקר בחי' אחרונה שבעצמות זהו בחי' פנימי' עתיק דהיינו ג"ר דעתיק כו', ואפשר דעיקר בחי' אין האמיתי הוא בחי' א"ס שבתוך פנימי' עתיק. דהיינו תוך רדל"א דהיינו בחי' א"ס שנמצא ומתעלם ומשתכח בתלת רישין כו' וכמ"ש בלק"ת בהביאור דשבת שבתון, אך לפמ"ש שם שזהו למעלה מבחי' קה"ק י"ל שזהו כמו בחי' יש האמיתי ובחי' רדל"א זהו בחי' אין האמיתי כו').

והענין הוא דהנה י"ל דבכללות ב' בחי' אין הוא בחי' פנימי' הקו וחיצוני' הקו, דהנה גילוי הקו הנמשך בעולמות ה"ה בא בבחי' התחלקות ובבחי' התלבשות כו' וכמשנת"ל (ד"ה ראשי המטות הא"ס*), דהקו שעשוי מנקודות הוא שנפרטו הע"ס במדרי' פרטיות כו', דגם בשרשי האורות כמו שהן קודם הצמצום יש בהם ע"ס רק שהן בבחי' התאחדות לגמרי ועז"א אנת הוא חד ולא בחושבן כו', וע"י הצמצום נפרטו כל ספי' בפ"ע וזה"ע הקו שעשוי מנקודות כו', וגם בהמשכת הקו הן עדיין בבחי' ע"ס בלי מ"ה וז"ע שהן נקודות כו', ואח"כ באים בהתלבשות בכלים שמתעלם עי"ז האור כו', וכמשנת"ל בענין והקב"ה עשה כמה צמצומים דרך כמה עולמות שהאור בא בבחי' צמצום ממדרי' למדרי' ובבחי' התלבשות והעלם כו', שגם ההתלבשות בבחי' כתר הוא בחי' העלם שיתעלם האור בכדי שיהי' באפשר להתקבל בעולמות כו', ויש כמה מסכים ופרסאות מרוכ"ד עד סוכ"ד כו', והיינו לפי שהקו ענינו הוא שיהי' עי"ז התהוות העולמות ושיהי' גילוי אור בעולמות לפי אופן מציאותם והתהוותם כו', ועי"ז הי' הצמצום באוא"ס בכדי שיהי' גילוי אור באופן כזה שיהי' נתפס תוך העלם הצמצום כו' וכמשנת"ל. וכ"ז הוא לפי שכללות גילוי הקו הוא רק הארה דהארה לבד וכמ"ש באורך נראה אור כו', דבאורך דאוא"ס שלפה"צ שגם זה הוא רק הארה לבד (כמשי"ת בסמוך) נראה אור בגילוי הקו לאחר הצמצום כו' (והקו נוגע ודבוק באוא"ס (לא כמו הארה נבדלת כו') והיינו מפני שאוא"ס חזר והאיר כו', אבל הוא ע"י הפסק הצמצום שאין זה בחי' דבקות ממש כמו דבקות האור שהוא בבחי' גילוי העצם כו', וכמשנת"ל (ד"ה ועשית ח"ש*) ההפרש בין גילוי העצם לגילוי מן העצם, דגילוי מן העצם הוא מה שהעצמות מגלה אור שאינו לפי אופן העצמות כ"א להאיר את העולמות כו', וגילוי העצם הוא מה שעצמות מגלה אור לפי אופן העצמות כו', ואין ענינו להאיר העולמות רק לגלות עצמותו כו', וי"ל דבכללות בחי' דבקות האור שבבחי' גילוי מן העצם הוא ע"ד בחי' התחדשות המבו' במ"א ונת"ל (ד"ה אנכי אנכי), רק שזהו במדרי'

גבוה שגם דבקות כזו היא בבחי' גילוי אוא"ס ממש כו', וכמו שהיניקה דרך שערות דאבא יונק ממזלא מבחי' פנימי' הכתר ה"ז למעלה הרבה מבחי' ההתלבשות שמלבישים לזרועות דאריך כו' וכמ"ש במ"א ונת' ג"כ לעיל). וכ"ז הוא בחי' חיצוני' הקו כו', אבל פנימי' הקו הוא שנמשך מבחי' פנימי' ועצמיות א"ס (וי"ל שזהו בחי' גילוי העצם להיות בבחי' או"פ, דשרש המשכה זו היא למעלה משרש ההמשכה דגילוי העצם דבחי' או"מ להיות שזהו הארה לבד עם היות שזהו גילוי העצמות הרי אין בזה מבחי' העצמות רק בחי' התפשטות הארה לבד, וגילוי העצם דאו"פ הוא במדרי' העצמות כו'), דבבחי' פנימיות הקו לא יש התחלקות דבכ"מ הוא בשוה כנודע, ואין בו התלבשות והתעלמות כו' (דגם כמו שמתלבש הוא שהתלבשות היא באלקות כו' וכמ"ש במ"א, ואמיתי' מדרי' זו אינו בא בבחי' התלבשות כלל וכמו פנימי' סודות התורה הנק' ריזין דרזין כו'). והענין הוא דהנה ידוע דשרש המשכת הקו הוא מבחי' מל' דא"ס, וכמ"ש המק"מ על מאה"ז בראשית דט"ו ע"א ששיער בעצמו כבי' הע"ס וכאשר שיער בחי' המל' שיער מקום לעמידת העולמות כו', ובזה הי' הצמצום שנעשה חלל ומקו"פ והאור נסתלק למעלה בבחי' מקיף על מקום החלל כו', ואח"כ המשיך אוא"ס קו א' דק מן האור העיגול שלו כו' וכמ"ש בע"ח, והיינו דמהאור שנסתלק נמשך אח"כ הקו שזהו בחי' מל' דא"ס כו', ולפעמים אי' דשרש הקו הוא מבחי' ת"ת הנעלם, וכמשנת"ל (ד"ה צו את בניי כו' את קרבני לחמי*) בענין אל הוי' אלקים דבר ויקרא כו' שהן חג"ת הנעלמים כו' והוי' הוא בחי' הקו שהוא מת"ת הנעלם כו', וכמ"ש בהגהת הרמ"ז באוצ"ח שהקו הוא מבחי' שלא הגיע בו הצמצום כו', והיינו למעלה מהאור שנכלל בהמאור שזהו בחי' מל' דא"ס והקו שרשו מת"ת כו', וידוע שזהו ההפרש בין פנימיות הקו לחיצוניות הקו, דפנימיות הקו הוא מבחי' פנימי' ועצמי' א"ס כו', וזהו ששרשו מת"ת, וידוע דת"ת עולה עד הכתר למעלה מהב' קוין והיינו בבחי' פנימי' הכתר כו', שהרי הב' קוין ג"כ שרשן בכתר ות"ת שמגיע למעלה מהב' קוין היינו בפנימי' הכתר כו' (ולכן ת"ת כולל ב' הקוין כו', ומשו"ז קו האמצעי שוה בכללות המשכתו מראשית המשכתו עד סוף סיומו כו' וכמשנת"ל) כנודע, וכן גם ת"ת הנעלם מגיע בבחי' פנימי' ועצמות א"ס כו', ונמצא דבחי' פנימי' הקו הוא שנמשך מבחי' פנימי' ועצמות א"ס בחי' יש האמיתי כו'. אבל חיצוני' הקו הוא שנמשך מבחי' מל' דא"ס דגם כמו שהוא קודם הצמצום הוא בחי' הארה לבד והקו הוא בחי' הארה דהארה כו'.

וביאור הענין הוא דהנה כתי' ברוך כבוד ה' ממקומו, וצ"ל מה"ע הברכה שיתברך כבוד הוי' ממקומו, ומהו מקומו של הכבוד כו'. אך הענין הוא דכבוד הוא בחי' מל' וכמ"ש כבוד מלכותך יאמרו כו', וכמו במלוכה העיקר הוא רוממות הכבוד כו', ולכן מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול מפני שעיקר ענין המלוכה הוא הכבוד כו', ובשרשו הוא מה שעלה במח' ורצונו ית' אנא אמלוך כו', ומקומו הוא שרשו ומקורו של מח' זו כו', ועז"א שיתברך בחי' מח' זו ממקומה משרשה ומקורה כו'. והענין הוא דהנה ידוע המא' דפדר"א עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד הוא היינו בחי' מהותו ועצמותו ית' ושמו הוא בחי' שמו העצמי הי' הוא ושמו בלבד (ובפרטי' הכל הוא בבחי' האור, והוא היינו בחי' העלם האור שהוא בחי' עצם האור שלמעלה מבחי' גילוי

כו' וכמשנת"ל, ושמו הוא בחי' התפשטות האור כו', ובבחי' שמו שהוא התפשטות האור יש בזה ב' מדרי' הא' בחי' האור כמו שהוא לעצמו כו', והב' כמו שהוא לגבי זולתו כו', והיינו בעצמותו גופא בחי' האור כמו שהוא בבחי' שייכות אל העולמות (כו'), ופי' הי' הוא ושמו בלבד היינו שלא הי' עדיין גם בחי' מקור להשתל' דאבי"ע רק הי' הוא ושמו העצמי לבד, וכמו אתה קדוש ושמך קדוש וכן אתה אחד ושמך אחד כו' דגם שמו הוא בבחי' אחדות פשוטה ממש כו'. ולכא' אינו מובן ענין מציאות שמו קודם שנבה"ע, שהרי בפ"ע אינו שייך ענין השם שהרי השם אינו רק שזולתו יקראו בו אבל לעצמו אינו צריך לשם כו', ולמעלה בודאי הוא כן, דהנה למטה ידוע דהשם הוא החיות של האדם והיינו דהמשכת חיות הנפש להחיות את הגוף הוא ע"י השם כו', הרי נוגע השם אליו בעצמו ג"כ רק שאינו ניכר כלל איך הוא בבחי' שייכות אליו, ובהתגלות הוא רק לצורך הזולת כו' וכמשנת"ל (ולמעלה בהשתל' ג"כ ענין השם הוא המחבר האורות עם הכלים והיינו דהמשכת האור בהכלי הוא ע"י השם כו', והו"ע השמות דע"ב ס"ג כו' דהכל הוא שמות הוי', ופרטי השמות הן המורים על אופן המשכת האור בבחי' חכ' ובבחי' בינה כו' ועמשנת"ל ד"ה זה יתנו), אבל לגבי עצמותו ית' הרי כל ענין השם הוא רק לזולתו היינו לצורך שיקראוהו בשמו ית' (והיינו מפני שאין הנברא בערך שיקרא וימשיך בחי' העצמות כ"א בחי' שמו ית' שבזה שייך קריאה והמשכה כו', וכמו הודו לה' קראו בשמו דבשמו ית' שייך קריאה כו'), וזהו שאמרו במד"ר בראשית פ"ז א"ל ואני מה שמי א"ל לך נאה לקרות הוי' לפי שאתה אדון כו', ולכא' מה"ע שיקרא הוי' ע"ש שאתה אדון וא"כ ה"ז ש' אד', ודוחק לומר שהמכוון הוא על ש' הוי' כמו שנק' בש' אדנות כו', שהרי א' שם שזהו שכ' אני ה' הוא שמי שמי שקרא לי אדה"ר כו' (ובמ"א מב' דזה שש' הוי' נק' בש' אד' זהו שהמשיך אדה"ר כו', ואפשר הכוונה שהמשיך להיות גילוי שם הוי' בבחי' מל' כו', ואפשר שההמשכה שהמשיך משה להיות גילוי ש' הוי' בבי"ע שגם בכלים דבי"ע יהי' איהו וגרמוהי חד שההמשכה זו המשיך אדה"ר כו', וזהו דש' הוי' נק' בש' אד' דוקא ולא בשארי שמות כמו ש' אל אלקים כו' כי ש' אד' הוא בחי' אנת אשתמודע אדון על כולא כו', וכידוע דש' אלקים הוא בחי' המל' כמו שהיא עדיין באצי' וש' אד' הוא כמו שיוורת לבי"ע כו', ובגמ' ברכות ד"ז ע"ב אברהם קראו אדון כו', י"ל ז"ע אדנות לבד ואדה"ר קרא ש' הוי' בש' אד' כו', אך היותר נראה דזהו שקראו בשם הוי' וכפשטות הפסוק אני ה' הוא שמי, וא"כ מהו הטעם לפי שאתה אדון כו'). ולפי הנ"ל י"ל דענין השם למעלה הוא רק בשביל הנבראים שיקראו אותו בשמו, וזהו לפי שאתה אדון שבראת העולמות שזהו עד"מ כמו הזולת כו', ע"כ שייך שיקראו אותך בשם שהוא הוי' שזהו שמו ית' היינו הגילוי מן העצם כו', וכידוע דש' הוי' הוא שם העצם כו' והיינו שלעצמו אין השם שייך כלל רק לצורך העולמות כו', וא"כ קודם שנבה"ע שלא הי' עדיין שום מציאות זולתו ית' שיהי' קוראו בשמו א"כ מה"ע שם זה כו'.

ויובן זה עפמ"ש כי לא מחשבתי מחשבותיכם פי' שמחשבת ב"ו הבל המה ואין במ' מועיל כלל להתהוות ממחשבתו שום דבר, גם כשיחשוב במחשבתו על דבר מה כמה שעות לא יהי' הדבר ולא יתהווה, ואף גם לא יתוסף שום אור וחיות בהדבר ההוא ע"י מחשבתו מלבד שיש מציאות לדבר ההוא גם בלתי מחשבתו כו', דמדבור האדם יכול להיות איזה דבר וכמו בדבר

מלך שלטון כו' אמר מלכא עקר טורא כו', וג"ז לא התהוות דבר חדש רק יש מיש כו', אבל מהמח' לא יתהווה מאומה כו', משא"כ במחשבתו ית' הנה מהמח' נתהווה הכל כו', וכמ"ש בע"ח כשעלה ברצונו הפשוט להאציל כו', ובזהר כד סליק ברעותי' למברי עלמא כו', הנה ע"י רצון זה נתהוו העולמות ממש, וכמ"ש בזהר במח' אחת נבראו כל העולמות והיינו מחשבת אנא אמלוך כו', ואדרבה עיקר ההתהוות והתחדשות הדבר הוא שנתהווה במח' כו'. וכידוע דהתחדשות ההתהוות הוא בעולם הבריאה שעש"ז נק' בריאה שהוא ל' התחדשות וכמו אם בריאה יברא ה' כו', ויצ' הוא רק התגלות היש כו', וידוע דברי' ויצ' הן מחו"ד כו', וכמו שהתחדשות האותי' הוא במח' דקודם המח' לא יש מציאות האותיות ובמח' הן מתחדשים כו' ואח"כ בדבור הוא רק התגלות האותיות כו' (ובהתגלות שלהם נעשים בבחי' יש יותר אבל התחדשות עצם מציאותם הוא במח' כו'). וכמו"כ הוא בהתהוות העולמות דעיקר ההתהוות שלהם הוא במח' כו', וכמו ברוך שאמר והי' העולם דאמירה הוא בלב כו', וע"י האמירה נתהווה העולם והוא עיקר ההתהוות כו', וזהו בראשית נמי מאמר הוא והוא מאמר סתום הכולל כל הט' מאמרות שבמא' זה נתהווה ממש רק שנפרטו אח"כ בהט' מאמרות כו', והיינו ראשית התהוותם במח' ואח"כ נפרטו בדבור כו', דבהתהוותם במח' היו במציאות דק ורוחני למעלה מעלה מהמציאות שהן עכשיו ונפרטו בדבור להיות בבחי' מציאות כו', ובכללות העולמות מח' זו היא בחי' מחה"ק דא"ק שז"ע כד סליק ברעותי' למברי עלמא כו', דבמח' זו נבראו ונתהוו כל העולמות מרוכ"ד עד סוכ"ד כו', רק שהתהוותם שם אינו בבחי' מציאות דבר כו', וכמא' וכולם נסקרים בסקירה א' שעומדים הכל בשוה אצי' ועשי' כו', ונפרטו אח"כ בבחי' יציאה והתגלות חוץ למח' זו להיות בבחי' מציאות כל עולם כמו שעלה ברצונו ית' כו', ובכללות הוא בחי' מל' דא"ס כמו שהוא לאחר הצמצום שזהו בחי' המח' הסובבת ומקפת כל ההשתל' מרוכ"ד עד סוכ"ד והוא הנק' טה"ת שזהו בחי' מקיף הנ"ל, אך כמו"כ הוא בחי' מל' דא"ס קודם הצמצום שהיא המח' דאנא אמלוך שזהו עיקר סבת התהוות העולמות דאין מלך בלא עם שיהי' בחי' נפרדים דוקא כו', וכשעלה במחשבתו ית' אנא אמלוך נתהוו כל העולמות בכח דשיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל אחר הצמצום כו', ובחי' מלוכה זו הוא הנק' כבוד, וכמשנת"ל (ד"ה ולא יכול יוסף להתאפק*) בענין הוד מלך והדרת מלך, דהוד מלך הוא כמו שהמלך הוא בהיכלו פנימה על כסא מלכותו בבחי' רוממות עצמו שאינו שייך אל העם כו', והדרת מלך הוא בבחי' רוממות על עם דברוב עם דוקא הדרת מלך כו', וכמו"כ הו"ע כבוד מלך הוא דוקא בהתהוות ריבוי העולמות ונבראים דבשרשו הוא בחי' מח' הנ"ל דאנא אמלוך כו'.

אמנם בחי' מלוכה וכבוד זה ה"ז ירידה גדולה לפניו ית' כי על מי הוא מולך אחרי שכל העולמות במח' א' נבראו וכולא קמי' כלא חשיב כו', וא"כ אינו שייך בזה ענין הכבוד כו', וכמו שאינו שייך לומר באדם שיתפאר לפני זבוב כן יותר מזה אין הנבראים תופסים מקום אצלו ית', ולכך כדי שיומשך רצה"ע להיות בחי' אנא אמלוך הוא ע"י ירידה והשפלה גדולה כו', וז"ש לפני כבוד ענוה שכדי שיהי' כבוד זה שהוא מחשבת אנא אמלוך הוא ע"י ענוה והשפלה גדולה, וכמארז"ל מקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כו', וע"כ צ"ל ברכה והמשכה להמשיך בחי' מלוכה זו ממקורה ושרשה כו'. וזהו

ברוך כבוד ה' ממקומו פי' מקומו הוא מקור חוצבו של הכבוד דהיינו שעצמותו ומקורו נק' מקומו, וכמו ממקומו הוא מוכרע היינו משרשו ומקורו של הדבר כו', וכמו"כ מקומו דכבוד ה' הוא בחי' מקור מחצב של בחי' מח' זו דאנא אמלוח כו', ומבשרי אחזה דבאדם יש מח' וכח המח', דכח המח' הוא כח ההיולי לחשוב כל מח' שיצטרך אבל אין עדיין גילוי מח' כלל רק היא כלולה ומיוחדת בנפשו כו', וכשצריך לחשוב איזה דבר הנה אז נפרד מכל המח' הזאת ובא לידי גילוי מהעלם העצמי לחשוב בדבר שחץ לעצמו כו'. וכמו"כ יובן בבחי' מח' דאנא אמלוח שזהו גילוי המח' להיות בחי' מלוכה על עם נפרד כו', ויש מקור למח' זו והוא בחי' כח המח' שאינו בבחי' גילוי כלל ומיוחדת בבחי' עצמות אוא"ס כו'. והענין הוא דהנה ידוע דבהתנשאות דמלוכה יש ב' מדרי' הא' בחי' התנשאות עצמי שמנושא מצד עצמו שלמעלה מעלה מהתנשאות על עם כו', והיינו מה שהוא מלך מצ"ע גם כשאינו עדיין מלך בפועל (וכמו שבנשמתו הוא נשמה כללי' ויש בו מדת ההתנשאות בעצם שהוא מנושא ומרומם בעצם כו' וכמ"ש מזה בד"ה שמח תשמח רנ"ז), והב' בבחי' התנשאות על עם שזהו גילוי המלוכה וההתנשאות על עם נפרד כו', וכמו"כ הוא הדוגמא למעלה בבחי' המלוכה בעצם שהיא בבחי' התנשאות עצמי ואינו בבחי' מקור עדיין לעולמות כי אינו שייך לומר בזה אין מלך בלא עם מאחר שההתנשאות היא מצ"ע כו' והו"ע המלך הקדוש שקדוש ומובדל בעצם כו', אך מבחי' התנשאות עצמי בא לבחי' התנשאות על עם שזהו בחי' המח' דאנא אמלוח שהוא כמו התנשאות על זולתו שהן העולמות והנבראים כו', והגם שלא הי' עדיין התהוות העולמות במציאות ממש אך בחי' שרש ומקור שלהם הוא שנתהווה מיד כשעלה ברצונו ית' כו', וז"ש בזהר בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו בטה"ע כו' טה"ע היא בחי' מח' א' הכללית שנתצמצם מעצמות אוא"ס ב"ה והיא המח' דאנא אמלוח כו', ובריש הורמנותא דמלכא הוא דזה שעלה במחשבתו ורצונו ית' אנא אמלוח זה בא מבחי' הורמנא דמלכא פי' בבחי' רשות ורצון דאדנותו וממשלתו העצמי בחי' ההתנשאות עצמי כו', והיינו דמבחי' התנשאות שמצ"ע שמובדל בערך מבחי' מח' דאנא אמלוח בא לידי מח' זו בבחי' התנשאות על עולמות שזהו בחי' טה"ע שלפני הצמצום כו', וזהו גליף גליפו בטה"ע היינו בחי' ההשערה בכח דכל העולמות וההשתל' כו'. ולהיות שבעולמות יש ב' מדרי' עלמין סתימין ועלמין דאתגליין שזהו ההתהוות מבחי' מח' ומבחי' הדבור כו', ע"כ או' גליף גליפו ב' חקיקות חקיקה א' בהעלם המח' וחקיקה לחקיקה באותי' הדבור כו', דבמח' דאנא אמלוח כלול כל מה שיהי' לאחר הצמצום בבחי' מח' ודבור כו', ועז"א ברוך כבוד ה' ממקומו היינו להמשיך מבחינת התנשאות עצמי להיות בחי' התנשאות על עם כו' (והכוונה היא דבחי' התנשאות על עם יהי' בבחי' גילוי המלוכה כו', וזהו שהאופנים אומרים ברוך דהמבוקש הוא שיהי' הגילוי למטה כו' וכמ"ש במ"א).

ובזה יובן מש"א עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, שמו הוא כח המח' המיוחד עמו דבחי' זו היא מקור להמשכת המח' דאנא אמלוח כו', וקודם שנתגלה בחי' מח' זו זהו עד שלא נבה"ע כו' הי' הוא ושמו לבד שזהו בחי' כח המח' היינו בחי' התנשאות עצמי שכלול ומיוחד בעצמות אוא"ס ב"ה כו', ועז"נ ג"כ כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ כו' דבחי' שמו הנ"ל הוא נשגב ומרומם בבחי' הבדלה מהעולמות שהרי זהו בחי'

התנשאות עצמו כנ"ל, רק הודו וזיוו של שמו שזהו בחי' המח' דאנא אמלך הוא על ארץ ושמים כו', והיינו דבחי' מל' שלפני הצמצום הנה בבחי' זו שהיא בבחי' שייכות אל העולמות היא בחי' הארה לבד מבחי' כח המח' העצמי כו', ועז"א באורך נראה אור דמבחי' הארה דמל' דא"ס הוא שנראה אור לאחר הצמצום באור הקו שזהו בחי' הארה דהארה לבד כו', ומשו"ז בחי' אור הקו בכלל הוא בחי' אין של היש להיות ממנו התהוות העולמות בתחלת ההשתל' בחי' אדם דבריאה דכללות כו', ומשתלשל ונמשך ממדרי' למדרי' עד סוף מעשה בבחי' מל' דאצי' להוות מאין ליש כו' (והיינו כמשנת"ל ד"ה אחת שאלתי דתחלת ההתעוררות היא להיות סומ"ע כו' והוא דהמח' דאנא אמלך היא ג"כ בבחי' שייכות אל העולמות כו', ומשם נמשך בגילוי הקו להיות בחי' התהוות העולמות בפועל כו'). וכ"ז הוא בחי' חיצוני' הקו שזהו מה שנמשך מאוא"ס להאיר את העולמות באור וחיות שבערך העולמות בבחי' מדה וגבול כו', והיינו שאינו מאיר בזה איך שהעולמות הן כלא חשיב כ"א אדרבא שהעולמות תופסים מקום להיות בבחי' התנשאות עליהם בכח ובפועל כו', אבל בחי' פנימי' הקו הוא שנמשך מבחי' פנימי' ועצמות א"ס שלמעלה גם מבחי' כח המח' הנ"ל שלגבי עצמות הרי הכל אינו תופס מקום כלל וכולא קמי' כלא חשיב ממש כו', והיא ההמשכה לנש"י בפרט ששרשן מבחי' העצמות ונק' בנים כמ"ש בנים אתם כו' (וכל ענין המלוכה זהו ג"כ ע"י נש"י דוקא והיינו כמו שהן בבחי' נבראים דעדאת"ג למטה כו', ומה שבכחם להמשיך בחי' המלוכה עם היות שזהו ע"י קבעומ"ש, הנה באמת זהו מפני שרשם העצמי בעצמות א"ס כו', וזהו שע"י אמירת מלכיות דנש"י דוקא ובפסוקי התורה עי"ז דוקא נמשך גילוי המלוכה כו' וכמ"ש במ"א), וכן ההמשכה דתורה שהיא מבחי' עצמות כו', וזהו בחי' אין האמיתי גילוי הדעה האמיתי' שלמע' יש ולמטה אין בחי' אפס בלעדו כו'. וזה"ע הב' דעות ד"ע וד"ת, דהנה ידוע שיש ב' אופנים בע"ס בסדר עמידתן אם זה תחת זה או בג' קוין, וההפרש הוא בעמידת הדעת דבאופן הא' הדעת עומד תחת חו"ב בין חו"ב ומדות ומחבר המוחין עם המדות וכידוע שהדעת הוא פנימי' המדות שממשיך גילוי המוחין בהמדות כו', ובאופן הב' הדעת עומד תחת הכתר וממשיך גילוי בחי' הכתר בחו"ב וז"א כו', והיינו שממשיך מבחי' פנימי' הכתר בנאצלים כו', וזהו הב' בחי' דעת דבאופן הא' הדעת הוא בחי' ד"ת שממשיך גילוי האור דס' השתל' והיינו מבחי' חיצוני' הכתר ובשרשו מבחי' חיצוני' דאוא"ס כו', וד"ע הוא שיהי' בנאצלים גילוי בחי' פנימי' הכתר דשרש ההמשכה היא מבחי' פנימי' ועצמו' א"ס כו', וזהו בחי' דעת הנגלה ודעת הנעלם שבאד"ז דרצ"א, דעת הנגלה היא בחי' ד"ת דבי' כל פלטרוי אתמליין היינו שממשיך הגילוי במדות כו', ודעת אחרא דלא אתגלוי' הוא בחי' דעת הנעלם שממשיך מבחי' פנימי' ועצמו' א"ס ב"ה כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש ביום השמע"צ תהי' לכם, דבשבעת ימי החג הקריבו ע' פרים כו' והענין הוא דהנה נת"ל (ד"ה אנכי אנכי) דבבחי' האין של היש להיות שבא בהתלבשות והעלמות שייך בזה אחיזה ויניקה שמעלימים ומסתיירים כו'. אך ע"י גילוי האור ובפרט ע"י המשכת האו"מ נעשה הבידור שלהם כו', וז"ע הקרבנות שהו"ע הבידור והיינו שמבררים הע"ש ע"י הגילוי אור שממשיכים כו'.

וכ"ז הוא בבחי' חיצוני' האור השייך אל העולמות ועושה הבירור בחיצוניות העולמות כו', אבל בחי' פנימי' האור בחי' האין האמיתי הוא למעלה מענין הבירורים כו', והיא ההמשכה בבחי' פנימי' העולמות היינו בפנימיות הע"ס ובנש"י דוקא כו', וזהו באו ונגלגל אני ואתה שהיא ההמשכה לנש"י לבד כו'. וזהו ביום השמיני עצרת תהי' לכם וידוע דשמיני הוא בחי' פנימיות הבינה (ולעיל ד"ה שמור יוה"ש נת' באו"א וע' פנים לתורה), ושמיני הוא ל' שמן והו"ע כשמן הטוב בחי' פנימי' עתיק כו' והוא בחי' אין האמיתי כו' כנ"ל, ועז"א עצרת תהי' לכם שההמשכה היא לנש"י לבד כו', וזהו ביום השמע"צ תהי' לכם דההמשכה דבחי' ד"ע שמבחי' פנימי' ועצמות א"ס היא לכם דוקא וכמ"ש יהי' לך לבדך ואין לזרים אתך כו'.

בס"ד. ש"פ בראשית, עת"ר

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ופרש"י ז"ל ארי"צ לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם מה טעם פתח בבראשית, משום כח מעשיו הגיד לעמו שמא יאמרו האומות לסטים אתם יאמרו להם הארץ של הקב"ה היא ונתנה להישר בעיניו כו', ובאמת נפלא הדבר מה שנא' בריאת שו"א בתורה הרי תורה הוא ל' הוראה והיא ספר הדינים ומה שייך ענין בריאת העולם שנא' בתורה כו'. ומה"ע כח מעשיו הגיד כו'. ומה"ע ונתנה להישר בעיניו כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל בענין אל דעות ה' שהן ב' דעות ד"ע וד"ת ושניהם הם בהאור האלקי, והן ב' בחי' אין אין של היש הנמצא ואין של היש האמיתי. ונת' דבחי' אין של היש הנמצא הוא בחי' מל', ובפרטיות גם מן המאציל אל הנאצלים הוא בחי' אין של היש הנמצא והוא בחי' ד"ת כו' והיינו בבחי' חיצוני' האור כו', והאין של היש האמיתי הוא בחי' פנימי' האור והיינו פנימי' הקו ובשרשו הוא בחי' פנימי' ועצמות א"ס כו', והמשכה זו היא רק בפנימי' העולמות היינו בפנימי' הע"ס ובנש"י דוקא כו'.

והנה כשם שיש ב' דעות למעלה בחי' ד"ע וד"ת, כמו"כ צ"ל באדם ג"כ ב' הדעות והן יחו"ע ויחו"ת והוא היחוד דהוי' ואלקים שהיחוד הוא בב' אופנים הנ"ל, דהנה ענין הדעת הוא שמקשר ומחבר וכמו והאדם ידע כו', דהרי מוח הדעת אינו ענין הידיעה והשגה שזהו בחי' חו"ב דחכ' הוא בחי' ידיעת הדבר ובינה היא השגת הדבר כו', דהידיעה שבמוח החכ' בא בבינה בבחי' השגה כו', והדעת הוא ההתקשרות שמקשר ב' הדברים והוא או התקשרות חכ' עם הבינה או התקשרות המוחין עם המדות כו' והיינו הבאת האור מהמדרי' העליונה בהמדרי' התחתונה כו', ומ"מ הרי הדעת הוא בכלל המוחין שהוא מוח שלישי כנודע והיינו שהדעת הוא הכרה והרגשה ועי"ז הוא ההתחברות וההתקשרות כו', והוא שמה

שמושג במוח הבינה בא במוח הדעת בבחי' הכרה, דבמוח הבינה הוא בבחי' השגה לבד ואז הענין עדיין מרוחק ממנו שאינו נרגש אצלו בפנימיותו כו', וזהו דבינה הוא בחי' מקיף עדיין דעם היותו השגה מ"מ אינו בבחי' הרגש פנימי כו' (ולכן במוח הבינה יכולים לקבל גם דבר השנאוי כו' כידוע ומבו' במ"א), והדעת הוא הכרת הדבר שמכיר בשכלו שהדבר הוא כך שעי"ז הוא ההרגשה שנרגש הענין בפנימי' כו' (וזה ג"כ הוא ע"י ההתקשרות שמקשר עצמו בהענין עי"ז הוא הכרת הענין כו'), ועי"ז הוא הבאת והמשכת האור כו' (ולכן גאולת מצרים הי' ע"י הדעת דוקא כמ"ש וידע אלקים כו', וכמו ידעתי את מכאוביו ופרש"י נתן עליהם לב כו', והוא הרגשת הדבר ועי"ז הי' הגאולה כו'). וזהו ג"כ ענין הדעת בעבודה שהיא הכרת והרגשת האור האלקי ועי"ז דוקא הוא הגילוי בנפשו כו', ולכן עיקר העבודה הוא הדעת, וכמ"ש דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם, דמ"ש"א דע אין הכוונה על הידיעה והשגה, דמה מצוה אותו דע את אלקי אביך דהי' צריך ללמדו כו', ובלתי ספק הוא שלמד אותו ידיעת והשגת אלקות כו', רק הכוונה באומרו דע את אלקי אביך הוא בחי' ההכרה וההרגשה שהענין האלקי יהי' אצלו בבחי' הכרה והרגשה (וזה אינו בבחי' אולפנא ולימוד כו', דהלימוד יכול להיות רק בהשגת הדבר ללמדו היטב בהשגת הענין איך ומה ולהעמידו על בוריו כו', ועי"ז יכול לבא לידי הכרת הענין (וגם עי"ז נלמד איך להשיג ענין שכלי כו'), אבל עצם ענין ההכרה אינו שייך בזה לימוד כו' וכמ"ש במ"א), ועי"ז דוקא הוא גילוי האור אלקי בנפשו להיות העבודה עבודה האמיתי' כו', וכמו בהתעוררות אהוי"ר בלב הנה ע"י השגה והתבוננות לבד לא יהיו אהוי"ר אמיתי' כ"א ע"י הדעת דוקא, וכמ"ש בסש"ב ח"א ספ"ג שמקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק כו', כי אף מי שהוא חכם ונבון בגדולת א"ס ב"ה הנה אם לא יקשר דעתו כו' לא יוליד בנפשו יראה ואהבה אמיתי' כ"א דמיונות שוא כו' וע"כ הדעת הוא קיום המדות כו', וכ"ה באגה"ק סי' ט"ו ובכולן צריך להיות מלוכש בהם בחי' הדעת שהוא בחי' התקשרות הנפש כו' בהשגה זו כו' שממנה נולדה בה איזה מדה מהמדות כו', והיינו שע"י הדעת דוקא נמשך האור והגילוי בלב להיות התעוררות הלב אמיתי' בבחי' אהוי"ר כו'. וכמו שהוא בנפש כן הוא בעולם דכמו שהגילוי אור בנפש הוא ע"י הדעת דוקא, כמ"כ ע"י הדעת ממשיך הגילוי אור בעולם והוא היחוד דהוי' ואלקים להיות גילוי ש' הוי' בעולם כו' (והנה ד"ת למעלה שהוא בהאין של היש הנברא ה"ז התעלמות האור להתלבש בעולמות להוות את היש ולהחיותו כו', אך באמת זהו ג"כ בחי' המשכה וגילוי בעולמות דהרי לולא זאת לא הי' אפשר להיות מציאות הנבראים ולא הי' בהם המשכת אור אלקי כו', וע"י ההתעלמות דהאור האלקי הרי נתהווה מציאותם ומתלבש בהם אור אלקי כו', וי"ל שזהו ג"כ מצד ההרגש, וכמשנת"ל (ד"ה אחת שאלתי) דכללות הענין מה שעלה ברצונו להאציל ולברוא כו' הוא מצד החסד והרחמים כו' (וגם מה שיתגלה שלימות כחותיו ופעולותיו הוא מצד הרחמים על הנבראים כו'), וכפי מה שנת' שם שזהו בחי' תחלת המח' כו' י"ל שזהו הרחמים שמצד ההרגש (לא מה שטבע המרומם להיות נמשך אל השפל), וזהו"ע הדעת שהוא בבחי' ההרגש כו', דכללות האור הזה הוא בחי' ד"ת כו' וכמשנת"ל, רק שזהו בחי' העלם האור שהרי מה שנמשך אלקות בהתהוות העולם בתוך כל נברא ה"ז רק הארה חיצוני' שמתעלמת מאד עד שאינו נרגש כלל שזה

אלקות רק מה שמרגיש החיות כו' (וגם הגילוי דאור זה הוא שבא בהתלבשות והתעלמות כו' וכמשנת"ל ד"ה ביום השמע"צ), ועבודת האדם הוא להיות גילוי האור כו'). וזו היא עבודת הנשמות למטה להמשיך גילוי אור בעולמות כו', וכידוע ונת' ג"כ לעיל דתכלית ירידת הנשמות למטה הוא להאיר את החשך שלמטה כו', וכמ"ש נר ה' נשמת אדם שהן בחי' נרות להמשיך גילוי ש' הוי' בעולם כו', והו"ע היחוד דה' ואלקים להמשיך גילוי ש' הוי' בש' אלקים כו', והיחוד הוא בב' אופנים בבחי' יחו"ע ויחו"ת והן הב' שילובים דשילוב הוי' באד' ושילוב אד' בהוי' (וידוע דאד' ואלקי' הם ענין א', ובפרטיות ש' אד' הוא שמתלבש בבריאה ושם אלקים הוא כמו שהוא באצ' עדיין כו', ומ"מ כתי' בראשית ברא אלקים הרי ה' ההתהוות ע"י ש' אלקים כו'), וידוע דאות הראשון הוא הגובר וע"כ כאשר השילוב הוא אד' בהוי' האות הראשון הוא הוי' דש' הוי' ה"ז התגברות ה' על אד' וזהו בחי' יחו"ע, וכאשר השילוב הוא הוי' באד' האות הראשון הוא הא' דאד' ה"ז בחי' יחו"ת כו'.

והענין הוא דהנה ש' אד' הוא כמא' אנת אשתמודע אדון על כולא כו' והוא בחי' דבור העליון שנא' בדבר ה' שמים נעשו כו', דהנה הדבור הוא בחי' נפרד מן האדם יותר מן המח', שהרי המח' הגם שהיא ג"כ לבוש אל הנפש והלבוש הרי אינו עצמות הדבר כ"א כמו דבר אחר המלביש (ויש לבוש שאינו דבר אחר מהמלובש רק שהוא הארה ממנו ולהיותו הארה ולא עצמי ה"ה בחי' לבוש לבד כו' וכמ"ש במ"א, אבל לבוש המח' להיותו אותיות המלבישים ה"ז כמו דבר אחר המלביש כו'), ומה הוא מלביש הרי רק הגילויים של הנפש (דעל העצמות אינו שייך לבוש כו'; וכידוע דגם בגילויים עיקר ענין הלבושים הוא דוקא על ז"ת אבל על ג"ר לא יש לבושים וכמו שעל הפנים לא יש לבוש כו', וגבי משה דכתי' ויתן על פניו מסוה י"ל שזהו כמו דבר נבדל לגמרי המסתיר כו', והקירון אור הוא אור עצמי שאינו בא בבחי' התלבשות כו', וזה נתוסף בלוחות שניות שהן בחי' תעלומות חכ' בחי' פנימי' ועצמי' החכ' כו' כנודע, וענין הסתר המסוה י"ל שזהו התלבשות בענין הבירורים (שהיא התלבשות שלא בהדרגה כו'), וכידוע שזהו שנתחדש בלוחות שניות להיות ענין הבירורים ועי"ז נמשך פנימי' האור כו' כנודע), והעיקר דלבוש שייך רק בגילוי כחות הנפש כו', ומ"מ לבוש המח' הוא שמלביש עצם הכחות קודם שהן במהות כחות עדיין כו', שהרי אנו רואין שאפשר לאדם להיות פנוי גם במוחו ושכלו שאין שום גילוי אור שכל במוחו, ובלתי מח' אינו יכול להיות אפי' רגע א' דגם כאשר אינו חושב מאומה אין מחשבתו פנוי' לגמרי (וכמו ששואלין לאדם מה אתה חושב ומשיב שאינו חושב דבר, ובאמת הוא חושב ולכן שייך השאלה מה הוא חושב, רק היא מח' שאינו מורגשת מפני שאין שום גילוי במוחו איזה דבר שכלי ומ"מ המח' ישנה גם אז כו'), והיינו שהמח' מלבשת את כח השכל השורה ומתגלה במוח שבראש קודם שהוא בבחי' מהות ומציאות שכל עדיין כו' (וכמו מה שהאדם מרגיש שיש שכל במוחו גם בשעה שאינו עוסק במושכלות שזהו מאור השכל הנמשך מכח המשכיל קודם שנעשה בבחי' מהות שכל עדיין כו', והו"ע והחכ' מאין תמצא שיש כאן ג' מדרי' בחי' האין הוא הכח המשכיל כל השכלות שהוא כח היולי ואינו במציאות שכל כלל (והוא בחי' כתר שבחכ'), והחכ' מאין הוא בחי' התפשטות השכל בבחי' המשכה מכח המשכיל השורה במוח שבראש בתמידות, והוא ג"כ אינו במציאות

שכל ממש כמו שכל פרטי כשמתחכם באיזה דבר מה כו', רק שהוא בחי' אור שכל עכ"פ והוא מקור גלוי אל השכלים פרטים (וי"ל שזהו עלוליות להשכלים הפרטים שע"י האור שכל שבמוחו בתמידות הוא עלול להשכיל מכח המשכיל בכל דבר שכל כו', ובחכם גדול האור שכל הנ"ל הוא אצלו ביותר וזהו הניכר ונראה בו שהוא חכם גדול גם בשעה שאינו עוסק במושכלות כו' ומשור"ז הוא עלול ביותר להשכיל בכל דבר כו', ואפשר שגילוי השכל הפרטי מהאור שכל הזה הוא בדרך עו"ע לא כמו מכח המשכיל כו', והנראה דהאור שכל שנמצא תמיד במוחו הוא כמו ממוצע בין כח המשכיל והשכל הפרטי והוא הממשיך כל שכל פרטי מכח המשכיל כו' וזהו בחי' חכ' שבחכ' כו'), והג' מה שתמצא החכ' בבחי' מציאות ממש כשמשכיל באיזה שכל פרטי כו' (והוא בחי' יסוד שבחכ' שבא בהשגה דבינה כו'), ומח' היא שמלבשת בחי' הב' הנ"ל, ולמעלה י"ל שזהו בחי' פנימיות הכלים שמתאחד בעצם האור כו'). וכן בכללות הנפש הוא שהמח' מלבשת כללות ועצמות הגילוי אור והחיות של הנפש קודם שבא עדיין באיזה פרט כח כו', וזהו לפי שמח' הוא לבוש רוחני מרוחניות הנפש (וכמו המח' שאינו יודע מה הוא חושב הרי האותיות אינם מורגשים גם לעצמו כו'), וע"כ ה"ז מלביש את רוחניות הנפש קודם שנעשה בבחי' מציאות דבר, והוא בבחי' התאחדות ממש עם הנפש וכהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי' כו', וכמו שהגילוי מהנפש הוא תמידי כמו"כ המח' היא תמידית כו' (וגם המח' המלבשת את הכחות כמו שהן במציאות כחות ה"ה לבוש רוחני ומיוחד והא בהא תלי' כו').

משא"כ

הדבור שהוא לבוש נפרד מן הנפש שהרי הדבור מלביש את הכחות כמו שהן במציאות כחות דוקא, וכמו אותיות הדבור המלבישים את השכל הרי קודם שבא במציאות שכל ממש אינו שייך אות' הדבור כלל כ"א לאחר שנעשה מהות שכל דוקא, וג"ז דוקא כאשר אור השכל בא בבחי' צמצום שהרי בתוקף נביעת אור השכל א"א לדבר בו רק כאשר מתצמצם וגם כאשר בא באופן כזה שיכול להיות בגילוי אל הזולת כו', וכן במדות בתוקף התפעלות המדות א"י לדבר כ"א כאשר האור מצומצם בהם כו' (ויש לפעמים שבטרדת עומק השכל או מדה מדבר ממילא בזה בלי הכנה כו', הנה דבור זה אינו דבור ממש והוא כמו שהדבור בטל וכלול בשכל או במדות כו'). הרי שהדבור מלביש את הכחות דוקא כמו שהן בבחי' מהות ומציאות דבר וכמו שמתצמצם להיות בבחי' השפעה וגילוי אל הזולת כו', ואין הדבור תמידי שהרי יכול להיות כמה שעות בלא דבור וכשמדבר אין זה שבא הדבור ממילא כ"א ברצונו תלי' מלתא שאם ירצה ידבר ואם ירצה ישתוק כו' (ובמח' יכול ג"כ לשלוט על המח' לפשוט מח' זו וללבוש מח' אחרת מ"מ בלי מח' לגמרי א"א להיות כו', והתחלפות המח' הוא ע"י התחלפות גילויי הכחות דכאשר שולט ע"ע מקשר א"ע בענין אחר ממילא גם המח' מתחלפת כו'), ולכן המח' היא בבחי' התאחדות וריבוי ההתחלקות הוא בדבור דוקא, דמה שחושב במח' א' ובמיעוט זמן ה"ן בא בדבור בריבוי התחלקות בהרבה צירופים ובריבוי זמן כו', והיינו לפי שמח' הוא לבוש רוחני עדיין ומיוחד עם הנפש לכן הוא בבחי' התאחדות, והדבור להיותו לבוש הנפרד ה"ה בא בריבוי התחלקות כו', וזהו שהכלים לאות' הדבור הן ה' מוצאות הפה שהן כלים גשמי', דמשכן המח' הוא במוח שיש גם שם ה' מוצאות אבל הן רוחני' משא"כ ה' מוצאות הפה הן גשמי' המחלקות ומפרידות את הקול בבחי'

התחלקות ממש כו'. והדוגמא מזה יובן למעלה שזהו בד"כ ההפרש בין כלים דז"א וכלים דמל' דכלים דז"א אינן בבחי' מציאות עדיין והיינו שהן בערך רוחני' האור כו', וכידוע דכלים הן גווני האור שהגוון אינו מהות אחר לגמרי מן האור כו', וכמו עד"מ גוון התפוח שהוא לפי אופן הטעם אם במתיקות או בחמיצות לפי אופן כזה הוא הגוון והוא בא בדרך ממילא מן החיות כו', וכמו"כ הוא בכלים דאצי' שהן כפי אופן האור ומיוחדים בהאור כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי' כו' (והיינו בבחי' פנימי' הכלים שמתאחדים בפנימי' האור כו'). משא"כ הכלים דמל' הן בבחי' מציאות דבר ואינן בבחי' יחוד כ"כ, וכמו אותי' הדבור שהן בבחי' לבוש הנפרד כו' ובאים ע"י ה' מוצאות שהן ה"ג מנצפ"ך דז"א שמעלימים ומסתירים את האור כו', דלבוש המח' הוא ג"כ ע"י ה"ג מנצפ"ך אך הן בחי' גבו' דאימא שהן גבורות ממותקות כו' וכמשנת"ל (ד"ה זה היום), משא"כ בחי' דבור עליון דבחי' מל' הן מה"ג דז"א שמעלימים על האור, ועי"ז בחי' הכלים דמל' הן בבחי' מציאות ובאים בריבוי התחלקות והן האותיות דעש"מ ובכמה חילופים ותמורות כו', ומהן נתהוו ריבוי העולמות והנבראים וכמו אלף אלפים ישמשוני' וריבוי רבבן קדמוהי' יקומון והוא מספר גדוד אחד ולגדודיו אין מספר כו', וז"ע ש' אד' דאנת אשתמודע אדון כו' ע"י בחי' התעלמות האור שנעשה עי"ז בחי' מציאות יש כו'.

אמנם ענין שילוב ה' באד' הוא שיהי' גילוי ש' הוי' באד' ויהי' גילוי אלקו' בעולם שזהו היחוד דהוי' ואלקים כו', והוא עבודת האדם ליחד ה' באלקים, וזהו ע"י הרגש האין האלקי המהווה כו' (שזהו בחי' הדעת כו') איך שהאין האלקי מהווה העולמות והנבראים, ועם היות שנתהוו בבחי' יש הרי צ"ל ביטול היש אל האין האלקי, ועי"ז דוקא הוא כלי אל האין האלקי להיות הקיום והחיות שלו. בהאור האלקי, וכידוע דכלי לחיות הוא הביטול דוקא וע"י שיתבונן וירגיש בנפשו איך שהאין האלקי הוא המהווה והעיקר הוא האלקות יהי' ביטול היש כו', וגם זאת יבין איך שההעלם אינו העלם אמיתי דזה שמתעלם ומסתתר האור ע"י ה"ג הנ"ל באמת אינו העלם כלל ומאיר האור דש' הוי' גם לאחר ההעלם שהוא רק לגבי הנבראים לבד כו', אך העיקר הוא ע"י הבירור וביטול החומריות שנעשה ע"י העבודה שע"פ טו"ד שפועל הביטול דנה"ב שלא יומשך אחרי התאוות כו', וכל עניניו הגשמי' לא יהי' למלאות תאוות נפשו רק בכוונה לש"ש ושיהי' כוונה אלקי' בכל דבר כו', וכמשנת"ל באורך בענין הבירורים ובב' האופנים דבירור פסולת מן האוכל ובירור האוכל כו', שע"ז נעשים הדברים תחתונים כלים לאלקות ועי"ז מאיר גילוי אלקות בעולם כו'. ואמנם שילוב אד' בהוי' הוא התכללות ש' אד' בש' הוי', ואז מתאחדים האותי' דש' אד' דהיינו הפרטים דאותיות הדבור שהן בריבוי התחלקות כנ"ל. כאשר עולים ונכללים בש' הוי' ה"ה מתאחדים כו', וכמו הדבור כאשר הוא עדיין בחמדת הלב. או בשכל כו' וכמ"ש בסש"ב פ"כ וכ"א, והוא בחי' הביטול דכלים דע"ס דאצי' דנת"ל (ד"ה ראה הא') ההפרש דביטול האור וביטול הכלים, דביטול האור הוא בבחי' דבקות וביטול הכלים הוא בבחי' התכללות והוא הביטול דהעדר תפיסת מקום כמו שרגא בטיהרא כו', ונת"ל (ד"ה בא אל פרעה) דהביטול והעדר תפיסת* הוא ג"כ ביטול במציאות והוא בחי' יחו"ע כו'. והנה הביטול דהעדר תפיסת מקום זהו לגבי אור שלמעלה מן האור שהכלי יכולה לקבל, וכמו עד"מ חכם קטן שמתבטל לגבי חכם

גדול זהו דוקא כאשר הגדול הוא מופלא בחכמה דאם הוא חכם שבערכו אינו מתבטל כ"א כאשר הוא מופלא בחכמה אז מתבטל בהעדר תפיסת מקום כו', וכמו"כ הוא למעלה הביטול בבחינת הכלים הוא דוקא לגבי אור שלמעלה מהאור המתלבש בתוכם והוא לגבי בחי' שרש ומקור ההשתל' כו', והביטול הו"ע תיקון ובידור הכלים בבחי' בירור אוכל מתוך האוכל שנת"ל, ועי"ז נעשים כלים אל האור כו'. ובעבודה הוא הביטול דבחי' רעו"ד שלמעלה מטו"ד כו', וכמ"ש בסש"ב פי"ט והנפש חפצה לידבק בשרשה ומקורה כו', הגם שתהי' אין ואפס כו' והוא הביטול דבחי' חכ' שבנפש כו', והביטול דרעו"ד הוא בבחי' התכללות שלמעלה מהביטול הנ"ל וכמ"ש במ"א, וז"ע שילוב אד' בהוי' שזהו בחי' יחו"ע בבחי' התכללות באוא"ס כו' ועי"ז הוא הגילוי דבחי' אוא"ס שלמעלה מהשתל' כו', וזהו בחי' ד"ע דאצי' דהיינו הגילוי דבחי' שרש ומקור ההשתל' כו'. אך אמיתי' ענין ד"ע הוא כמא' תכלית הידיעה שלא נודע והוא להכיר ולהרגיש את הא"ס שלא נודע בבחי' השגה כלל כו'. והענין הוא דהנה דעת שהוא הכרה הרי שייך לאחר השגה דכאשר משיג את הענין הנה ע"י ההתקשרות וההעמקה באים לידי הכרה והרגשה כו', אך תכלית ענין הדעת הוא להכיר את הא"ס שלא נודע ומושג כלל, ומבו' במ"א (בד"ה תקעו עת"ר) דהיינו גם מה שלא בא בבחי' השגת השלילה ג"כ והוא מה שעצם הנפש מכיר ומרגיש עצמות א"ס מפני שזהו שרשו ומקורו כו', וכמו ההתקשרות עצמי דנשמה שזהו מצד עצם הנשמה לא ע"י התבוננות גם לא בבחי' ההפלאה דהאוא"ס כו', דע"י התבוננות ההפלאה והרוממות דא"ס הוא התעוררות בחי' מקיף דחי' (והוא בחי' אה' שאינה תלוי' בדבר כו' כמשנ"ת שם), אבל מקיף דיחידה אינו גם ע"י התבוננות הנ"ל רק שהנפש מצ"ע מתקשרת בעצמות א"ס כו' (דבעצם היא מקושרת בא"ס כמא' חבוקה ודבוקה בך, וההתגלות דמדרי' זו זהו שמתקשרת כו'). וכמו"כ הוא בהכרה שהנפש מצ"ע מוכרת בחי' עצמות א"ס כו', וכמו עד"מ הרגשת הלב שהלב מרגיש מה שאינו יודע וכמו לב יודע כו', הרי זה לא מצד ידיעה כלל שהרי אינו יודע מאומה ומ"מ הלב מרגיש מפני שהדבר נוגע לו בעצם נפשו כו', וכמו"כ היא ההכרה דעצם הנפש שמכיר ומרגיש עצמות א"ס מפני שזהו שרשו ומקורו העצמי כו', וזהו אמיתית ד"ע שעי"ז הוא גילוי בחי' האין האמיתי שמבחי' פנימיות ועצמות א"ס ב"ה כו'. וזהו הב' ידיעות דלחם מן הארץ ולחם מן השמים שנת"ל (ד"ה אתם נצבים) בשם הזהר פ' ויצא, דהיינו ב' הדעות דד"ע וד"ת כו', לחם מן הארץ היא הידיעה דד"ת שזה שייך לענין הבידורים והיא העבודה שע"פ טו"ד (והיא המשכת מוחין לז"א שז"ע ספה"ע כמשנ"ת שם, והו"ע ד"ת הממשיך ממוחין למדות כו', ושתהי' ההמשכה גם בבחי' מל' כו'), שעי"ז יהי' הבידור ממש בחומריות הנה"ב ובכל הדברים התחתונים שיהיו כלים לאלקות כו', ועי"ז הוא היחוד דהוי' אלקים בבחי' שילוב הוי' באד' והיינו המשכת האור דס' השתל' כו'. ולחם מן השמים הוא בחי' ד"ע והוא הידיעה איך שכולא קמי' כל"ח כו', והוא היחוד דהוי' אלקים בבחי' שילוב אד' בהוי' שזהו בבחי' התכללות שהוא הביטול דבחי' הכלים כו', וההמשכה והגילוי עי"ז הוא מבחי' שרש ומקור האור כו', וזהו בחי' חיצוני' הכתר וחיצוניות עתיק ובשרשו בחי' חיצוניות דאוא"ס כו' (והוא בחי' עונג העצמי הבא במורגש כו'). ואמיתי' הידיעה דד"ע הוא בחי' פנימי' הקו והוא בחי'

לחם מן השמים דמן שהוא בחי' פנימיות התורה שזהו גילוי בחי' עצמות א"ס ב"ה כו', ובד"כ לחם מן השמים ניתן במ"ת דגם חיצוניות התורה הוא בחי' ד"ע והוא בחי' ד"ע דאצי' כו', והעיקר הוא פנימי' התורה שזהו הגילוי דבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו', וזהו דלחם מן הארץ ניתן להם מיד לאחר יצי"מ והוא כדי להיות הבירור מלמטלמ"ע, ובמ"ת ניתן להם הידיעה דלחם מן השמים והוא היחוד דהוי' ואלקי' בבחי' ד"ע כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש רש"י לא הי' צריך להתחיל התורה אלא מהחדש הזה כו', דהנה אי' בעקידה דבב' אופנים יכולים לראות הפלאת האלקות הא' מהנהגת הטבע מסידור המערכות ומהילוכם ופעולתם התמידית שנראה בזה כח הא"ס והפלאותו כו', והב' משידוד המערכות וביטול הטבע כו', והן ב' הנהגות דד"ע וד"ת, דד"ת הוא הנהגת הטבע וד"ע היא הנהגה שלמעלה מהטבע כו', וז"ע ניסן ותשרי דתשרי שהוא זמן בריאת העולם שזהו להיות בחי' הנהגת הטבע כו', וניסן הוא חדש של גאולה שזהו למעלה מהטבע וכמו האותות ומופתים דמצרים כו' וכמ"ש במ"א באורך. וזהו לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם להיות שהתורה בכלל היא בחי' ד"ע שז"ע לחם מן השמים שניתן להם במ"ת כו', והוא להיות היחוד דהוי' ואלקי' איך שכולא קמי' כלא כו', וגם גילוי בחי' עצמות א"ס דתכלית הידיעה שלא נודע כו', וז"ע החדש הזה לכם שהוא גילוי אור חדש כו'. ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו והו"ע הבירורים שז"ע כח מעשיו היינו הכח והשליטה על הטבע כמשנת"ל ד"ה זה היום, והן הכ"ח אותיות שבפסוק בראשית ועי"ז הוא הגילוי דהאור דסדר השתל' כו', ונא' זה ג"כ בתורה, דהנה הבירורים דד"ת הן הבירורים דש' ב"ן אבל מ"מ ג"ז הוא ע"י הארת ש' מ"ה וע"כ נא' בתורה שהיא בחי' ש' מ"ה כו', וזהו הארץ של הקב"ה ונתנה לאשר ישר בעיניו והו"ע והארץ נתן לבנ"א דבחי' נתונה היא מש' מ"ה בבחי' המשכה מלמעלמ"ט כו', וזהו ג"כ לאשר ישר כמו ישר יחזו פנימו כו', וזהו שלא הי' צריך להתחיל אלא מהחדש הזה כו' שזהו עיקר ענין התורה כו', ומה טעם פתח בבראשית מפני שצ"ל גם ענין הבירורים והו"ע לחם מן הארץ ולחם מן השמים שהן ב' הידיעות דד"ע וד"ת והן ב' אופני היחוד דהוי' ואלקים כו', ונאמר זה ג"כ בתורה דלהיות הבירור מלמטלמ"ע דשם ב"ן זהו ג"כ ע"י הארת שם מ"ה שז"ע התורה וע"כ נא' ברה"ע ג"כ בתורה כו'.

בס"ד. ש"פ נח ושבת ר"ח, עתר"ו

כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי, וצ"ל והלא אין לו דמות הגוף ולא גוף וא"כ מה"ע כסאי והדום רגלי כו', ובגמ' חגיגה במחלוקת דב"ש וב"ה אם שמים קדמו או ארץ קדמה, א"ל ב"ש לב"ה לדבריהם דארץ קדמה אדם עושה שרפרף ואח"כ כסא שנא' השמים כסאי והארץ הדום רגלי, ופרש"י דמתחלה

עושה כסא ולפי גובה הכסא מתקן השרפרף כו', וצ"ל איך הוא לדעת ב"ה דארץ קדמה לשמים כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת"ל ענין היחוד דהוי' ואלקים שזהו בב' האופנים דד"ע וד"ת והו"ע שילוב הוי' באד' ושילוב אד' בהוי' כו', ועיקר ענין ד"ע הוא ההכרה דבחי' עצמות א"ס כו', והן ב' הידיעות שע"י לחם מן הארץ ולחם מן השמים כו'. ובד"פ הן ג' מדרי' הא' בחי' ד"ת דבחי' מל' וכן בהאור דסדר השתל' והוא ע"י הבירורים דבי"ע כו', הב' בבחי' האור שלמעלה מסדר השתל' והיינו בשרש ומקור ההשתל' והוא ע"י הביטול דכלים דבעבודה הוא בחי' רעו"ד כו', והג' בחי' עצמות א"ס בחי' האין האמיתי כו'.

ומעתה צ"ל מ"ש וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, שנת"ל (ד"ה וידבר כו' כה"ד) הקושי' מהו אומרו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, דמאחר דהוי' הוא אלקי' בשמים ממעל כמו"כ הוא בארץ מתחת כו', שהרי השמים* שניהם נבראו מש' אלקים, וכאשר הוי' הוא אלקים על הארץ מתחת כמו"כ הוא בשמים ממעל ומה צריכים להאריך בזה, והנה ע"פ פשוט י"ל שזהו להוציא מדעת המינים שאומרים שתי רשויות הן ח"ו, וכמו שא' האמגושי לאמימר (סנהדרין דל"ט א') מפלגן ולעילא דהורמיז ומפלגן, ולתתא דאהורמיז כו', והיינו שאומרים עזב ה' את הארץ רק על השמים כבודו ואינו משגיח ח"ו על הארץ כו', וכמו"כ הוא הענין ברוחני' וכמ"ש למה יאמרו הגוים אי' נא אלהיהם היינו האלקות שממשיכים ע"י מצות מעשיות כו', העל עבודה רוחני' כמו עבודת האבות וכה"ג מודים הם שע"י ממשיכים אלקות, אבל איך ממשיכים גילוי אלקות ע"י מצות מעשיות כו' (צ"ל דזהו גם בחסידי אוה"ע המבו' בס' ד"ה ששת ימים שמשגיגים קצת גילוי בחי' האין וביטול היש כו', ומ"מ ההודאה שלהם הוא רק בעבודה רוחני' כו', וזהו מפני שהולכים רק אחר השכל ומשו"ז מחלקים בין רוחני' לגשמיות כו'. דהנה מה שלמעלה מהשכל וכמו ענין האמונה זהו בנש"י דוקא, וכמ"ש במ"א ונז' ג"כ לעיל דהאמונה פשוטה בנש"י בענין התהוות יש מאין ואחדות ה' שא"צ ע"ז שום אות ומופת כלל הוא משום דמזלי' חזי, דהנשמה כמו שהיא למעלה היא רואה אמיתי' הדבר איך שמתהווה מאין ליש ואיך שהכל בטל ומיוחד באוא"ס כו', ומשרש הנשמה מתנוצץ בהנשמה שבגוף ובא בבחי' אמונה כו', דבהנשמה למעלה ה"ז בבחי' ראי' לא בהשגה לבד ובאה בנשמה שבגוף ג"כ בבחי' אמונה שלמעלה מטו"ד כו', וזה שייך רק בנש"י משא"כ באו"ה כו', דעם היות שיש בהם ג"כ אוצר הנשמות הנק' גוף וכדעת ר' אלחנן נדה די"ג ב*, מ"מ אינו שייך בהם ענין מזליהו חזי כו', וכן ענין האמונה שמצד עצם הנשמה הרי אינו שייך רק בנש"י שזהו בחי' האלקות שבנשמות כו', וידוע דלמעלה מהשכל פועל גם בשכל דע"י שיש ההרגש שלמעלה מהשכל גם השגת והנחת השכל הוא באופן אחר (דער לייג פון שכל איז באו"ה), וכאשר לא יש מה שלמעלה מהשכל רק שכל לבד אינו מושג (און עס לייגט זיך ניט) איך שגשמי' כמו הרוחני' כו', וע"כ אוה"ע, שהולכים רק אחר השכל ה"ה מחלקים בין רוחני' לגשמי' כו'). ובאמת עיקר הכוונה היא המשכת גילוי אלקות למטה וע"י מצות מעשיות דוקא כו', דהנה תכלית בריאת האדם למטה הוא להמשיך גילוי אלקות בעולם התחתון, וכדאי' בזהר ויגש דר"ה ע"ב כד ברא קוב"ה

עלמא עביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה, ואיהו יקרי לעילא ולתתא כו', עלמא תתאה הוא בחי' מל' מקור דבי"ע ועלמא עילאה בינה מקור עולם אצי', וכידוע דעיקר מקור ההשתל' הוא בחי' בינה כו', ועביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה היינו דאוא"ס עצמות המאציל להיותו מובדל בערך מן העולמות גם מעולם האצי' וע"כ הוא מאיר בבי"ע כמו באצי' בשניהם בשוה, וכמ"ש המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים וארץ שהן אצי' ובי"ע כו', ומשו"ז עביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה, דכשם שיש ע"ס או"כ באצי' כמו"כ יש ע"ס בבחי' או"כ בבי"ע כו' בכדי שיוכל להיות הגילוי גם בעלמא תתאה כמו בעלמא עילאה כו', וזה רק בכח הא"ס להיותו פשוט ומובדל בעצם ע"כ ביכולתו לעשות בחי' בי"ע כמו האצי' ולהיות מאיר בהם בשוה כו'. והגם שאינו דומה הגילוי בבי"ע כמו באצילות דמאיר שם גילוי אוא"ס ואיהו וחיוהי וגרמוהי חד משא"כ בבי"ע כו' כנודע, וצ"ל דמש"א עביד עלמא תתאה כו' שהגילוי הוא בעלמא תתאה כמו בעלמא עילאה זהו מצד בחי' אוא"ס שלמעלה מהשתל' שנמצא למטה בבי"ע כמו באצי' כו', וכמשנת"ל בכ"ד ההפרש בין אוא"ס שבאצי' ושלמעלה מאצי', דהאוא"ס שבאצי' הוא שרק באצי' הוא בבחי' א"ס להתפשטותו כו' ואוא"ס שלמעלה מאצי' הוא שנמשך גם בבי"ע ובכ"מ הוא בבחי' א"ס ממש כו'. ומ"מ צ"ל הכוונה שזהו מה שהא"ס מאיר בגילוי בבי"ע דמשו"ז עביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה בכדי שיהי' גילוי האור לא רק מה שנמצא בהעלם כו', והיינו במעלה"צ שהן רצה"ע הרי הרצון דאוא"ס ב"ה מאיר בגילוי בהמצוה בלי שום הסתר פנים כו', רק שהמצות הן בדברים המותרים דוקא, וכמשנת"ל (ד"ה ויקחו לי תרומה) דכללות ההבדלה דתורה הוא להבדיל בין הטמא להטהור דהיינו בין דברים המותרים ודברים האסורים כו' (דהרי מחכ' דמע"ב נמשך כל מה שנתהווה והתורה מبدלת כו'), ויש הבדלה דפנימיות היינו בדברים המותרים גופא דעם היותם דברים המותרים מ"מ להיות כלים לגילוי רצה"ע הן דברים אלו דוקא, וכמו ד' מינים שבלולב דמינים אלו דוקא נבחרו למצוה וכן צמר לציצית וקלף לתפילין כו', והיינו מפני שהן בדוגמא דעלמא עילאה כו', וכמו הד"מ שבלולב שיש בהם ענין האחדות וצמר הציצית שהן בדוגמת בחי' ושער רישי' כעמר נקי כו' ה"ה כלים לרצה"ע כו', ועם היותם דברים גשמי' דעולם העשי' הגשמיות הנה להיותם בדוגמא דעלמא עילאה ה"ה כלים שמאיר בהם אוא"ס ב"ה כמו באצי' כו', ואיהו יקרי לעילא ולתתא פי' שזהו הפלאת אוא"ס דעביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה ונמשך גילוי אוא"ס למטה כמו למעלה כו'.

והרמ"ז פי' יקרי' הוא בחי' לבוש וכמו ר"י קארי למאני מכבדותא, והיינו דבחי' עלמא עילאה ותתאה הן בחי' לבושים אל האור שמתלבש בתוכם, והוא בחי' הקו"ח שמתלבש בע"ס דאצי' עד בחי' מל' דאצי' וגם בבי"ע בוקע הארת הקו כו', וכמ"ש באגה"ק סי' כ' דהארת הקו כו' בקע הפרסא עמהם כו' והיינו בחי' האו"פ שמאיר ג"כ בבי"ע, ומ"ש עביד עלמא תתאה כו' הוא הגילוי דאו"מ, ואומרו ואיהו יקרי' כו' הוא הגילוי דהאו"פ שמאיר ג"כ בגילוי בבי"ע כו', אר"י הכי הוא ודאי וברא אדם על כולא הה"ד אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי' בראתי כו', פי' ריה"ו בא לבאר איך הוא שיהי' גילוי האור בבי"ע שהרי ידוע דבתהו לא הי' התחברות אצי' עם הבריאה כו', דכשם שהספי'

היו בבחי' פירוד כמו"כ העולמות אבי"ע היו ג"כ בבחי' פירוד כו' וכמשנת"ל (ד"ה פנחס), ובתיקון הוא שנתחדש להיות התחברות אצי' ובי"ע כו', וע"י מה הוא ההתחברות כו', וגם שהרי בי"ע באמת באין ערוך לגבי אצי' דאצי' הוא אלקות ממש אבל בי"ע הן בחי' יש ואיך יהי' הגילוי גם בבי"ע כו', ועם היות דמצד אוא"ס שלמעלה מהשתל' דהיינו בחי' אוא"ס הסובב הרי יכול להיות למטה כמו למעלה וכמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה כו', וכנודע דבאוא"ס הסוכ"ע לא יש התחלקות מעומ"ט דאיהו תפיס ככולהו עלמין ולית מאן דתפיס בי' כו' וכמשנת"ל, הנה כ"ז הוא בהעלם שנמצא בכ"מ למטה כמו למעלה רק שהוא בהעלם כו', אבל איך יהי' גילוי בחי' אור הסובב למטה כמו הרצה"ע דמצות כו' כנ"ל, וביותר נפלא הדבר בבחי' אור פנימי שהוא בחי' גילוי אור ובבחי' אור בכלי כו', ואיך יהי' הגילוי הזה בבי"ע שהן בחי' יש כו'. ועוד זאת דריה"ו מבאר הענין בעומק יותר מכמו שמבאר רי"צ, והוא דזה שהאו"פ מאיר ג"כ בגילוי בבי"ע אין זה רק מה שהארת הקו שבכלים דמל' בקע הפרסא עמהם כו', שהרי מה שהארת הקו בוקע ונמשך בבי"ע אין זה אמיתית הגילוי עדיין להיותו רק בחי' הארה לבד כו', וידוע דגם כללות אור הקו שבאצי' ה"ז רק הארת הקו ומה שמאיר בבחי' מל' הוא רק הארה דהארה לבד כו' וכמשנת"ל (ד"ה אנכי אנכי), וגם מה שהארת הקו שבמל' בוקע את הפרסא עם בחי' הכלים דמל' ומאיר בהם בבי"ע כמו באצי' ה"ז רק שמאיר בכלים דמל' שהן בחי' נשמה דבי"ע אבל אינו מאיר בבחי' הכלים דבי"ע כו', וידוע דאור הנשמה דבי"ע היא ג"כ בכלים דבי"ע בבחי' ידיעת המציאות לבד כו' וכמ"ש במ"א ונת' ג"כ לעיל. והכוונה היא להיות גילוי אור הקו ממש בבי"ע שזהו אמיתית הגילוי כו', ואדרבה ע"י הגילוי בבי"ע יהי' תוס' אור באצי' להיות גם שם גילוי עצמות הקו לא רק הארה לבד כו'. ועז"א וברא אדם על כולא, דהנה כללות ההשתל' הוא בחי' אדם, וכנודע דז"א הוא בחי' אדה"ע שע"ג הכסא וכן חכ' הוא בחי' אדם וכידוע דאדה"ר הוא בחי' אדם עילאה כו' (והו"ע אנפי רברבי ואנפי זוטרי בחי' חכ' וז"א כו', דהאדם הגדול בענקים הוא בחי' חכ' כו' ואנפי זוטרי הנק' כרוב כרביא הוא בחי' ז"א כו' וכמ"ש בתו"א ד"ה מי יתנך בפ' תרומה), וכמו"כ בבחי' מל' ג"כ בחי' כמראה אדם, דבחי' מל' כשיורדת לברי' נק' בש' בהמה ובאצי' היא בחי' אדם כו' וכמ"ש במ"א, וברמ"ז משפטים דצ"ד סע"ב בענין אדם באורח אצי' פי' שזהו נשמה מבחי' מל' דאצי' כו' (הובא לעיל ד"ה בא אל פרעה), וכמו"כ א"ק נק' אדם כו', וכנודע דהג' מדרי' שבהם נבחן כללות ההשתל' הן ג' בחי' אדם אדם דברי' אדם דיצי' כו', ובמא"א אות א' סעי' ל"ב כ' וז"ל אדם קדמון נק' הנאצל הראשון שהאציל הא"ס ובערכו נק' אדם דברי' כו', אדה"ר נק' אבא עילאה פרצוף הראשון שניכר באצי' כו', אדם סתם כו' והוא ז"א, וגם המל' נק' אדם דבמרכבה עכ"ל, נמצא דבכללות השתל' יש בחי' אדם כו', ובכל מקום עיקר בחי' אדם הוא בחי' הפנימיות, דאדם בגימט' מ"ה והוא בחי' ש' מ"ה מלגאו דהיינו בחי' הפנימיות כו', וכמו בבחי' מל' מה שנק' אדם זהו בחי' פרצוף הפנימי דמל' ששרשו מחכ' וכתר כו' (וי"ל שזהו מה שעצם האותיות שרשן מקדמות השכל כו' כמ"ש באגה"ק סי' ה' והיינו צורת האותיות כו' והו"ע אבא יסד ברתא כו', וידוע דדבור הוא מבחי' מדבר בחי' הכתר כו' וכמ"ש במ"א), וכן בז"א הוא בחי' פנימי

ז"א המשפיע האורות בהכלים כו', שז"ע מלגאו איהו ש' מ"ה דאיהו אורח האצ"י ואיהו שקיו דאילנא כו', וי"ל שזהו בחי' עצמות הקו כו', וכידוע דהקו הנמשך מאוא"ס הוא כמשל צנור הגדול הנמשך מהנהר וממנו מסתעפים צנורות קטנים אל הכלים כו', וא"כ י"ל דשם מ"ה דאיהו שקיו כו' זהו בחי' עצמות הקו שממנו מסתעפים הצנורות פרטים הנמשכים בכל ספי' כו', ובמ"א מבו' דגם הצנורות פרטים הן שרש האורות המתלבשים בכלים כו' (וע"כ בחי' שם מ"ה הוא בחי' פנימי' הקו כו'), וכן בחכ' הוא בחי' פנימי' ועצמות החכ' וכידוע בענין בחי' כח ומה דחכ' כו'. והנה בפרטות יש בכל פרצוף בחי' אדם פנימי אדם אמצעי ואדם חיצוני, וכידוע דמוחין הן פרצוף גמור בפ"ע ומהם נמשכים ברמ"ח אברי הגוף ע"י גידי המוח המתפשטים בכל האברים כו', וכמ"ש בבה"ז על מאה"ז ר"פ תולדות (וזהו ג' בחי' אדם, אדם פנימי הן המוחין ואדם חיצוני הן האברים ואדם אמצעי הן הגידין המחברים וממשיכים מן המוחין אל האברים כו', והוא ג"כ ענין בשר-גידין ועצמות כו', דגרמא בנוין על מיא זהו בחי' המוחין, ובשר הוא בחי' החיצוניות והגידין הן מחברים העצמות והבשר כו' וכמ"ש במ"א). אמנם כללות ענין האדם הו"ע ההתכללות וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם הרי הוא התחברות ב' דברים, וכמ"ש בזהר גופא ונפשא כחדא איקרי אדם כו', וכידוע דאדם מורה על התכללות וכמ"ש באורך בהב' דוהניף, וכמו שהאדם כולל בעצמו מדרי' היותר עליונות ומדרי' היותר תחתונות כו' וכמ"ש במ"א, וההתכללות הוא בהפנימיות דוקא שהרי האברים בחיצוניותם הם מחולקים ומובדלים זמ"ז (לבד קו האמצעי שבו שמייוחד כמשנת"ל ומבו' במ"א), ויש לכאוא"א פעולה מיוחדת היד לכתוב והרגל להלך כו', וההתחברות שלהם הוא מצד הפנימי' דוקא דכמו"כ הוא למעלה דההתכללות הוא בבחי' פנימי' ז"א, ובו וע"י נעשה ההתכללות וההתקשרות גם בבחי' חיצוני' ז"א, ונמצא דעיקר בחי' אדם ש' מ"ה הוא בחי' הפנימיות שזהו העושה ההתכללות, ולהיות שההתכללות הוא גם בהחיצוניות ע"כ גם החיצוניות נק' בשם אדם כו'. ועד"ז יש בחי' שם מ"ה הכללי והוא ש' מ"ה דאבא ולמעלה יותר בחי' ש' מ"ה דא"ק והוא שם מ"ה החדש כו', דבחי' ש' מ"ה הכללי עושה ההתכללות וההתחברות בכללות ההשתל' עד דבחי' מל' שנק' ג"כ אדם בחי' מ"ה עושה חבור והתכללות אצ"י עם ב"ע להיות גם הגילוי בבחי' ב"ע כו', והוא להיות דשם מ"ה הוא בחי' הביטול בבחי' הנחת עצמותו כו' וביטול הוא כלי לגילוי אוא"ס כו' כנודע, וע"כ בחי' ש' מ"ה מקשר ומחבר וממשיך גילוי אוא"ס בהם גם בב"ע כו', ועם היות שאינו דומה הביטול דשם מ"ה דב"ע לשם מ"ה דאצ"י (וכמשי"ת בעזה"י), מ"מ עי"ז הוא המשכת האור והגילוי בחי' גילוי אור עצמי (וי"ל דהחילוקים בשם מ"ה שבכל עולם הוא ע"ד כמו שבהא"מ יש מקיפים פרטי', ומ"מ הכל הוא אחד בעצם מהותם כו' וכמשנת"ל באורך, כמו"כ י"ל בש' מ"ה דעם היות שיש שם מ"ה דאצ"י וש' מ"ה דברי' כו' מ"מ בעצם מהותם א' הוא והכל הוא בחי' אור עצמי כו'). וז"ש וברא אדם על כולא בחי' ש' מ"ה שהוא בחי' הפנימיות ועי"ז הוא הגילוי כו', דשם מ"ה שהוא בחי' פנימי' הרי אין בזה חילוקי מדרי' ועושה ההתכללות וההתחברות בכ"מ כו', ולהיות שהוא בחי' הביטול עי"ז הוא הגילוי גם דהא"פ בב"ע ג"כ עד למטה מטה כו'.

אמנם

כ"ז תלוי באדם התחתון שממשיך האור והגילוי ע"י עבודתו במעלה"צ כו'. והענין הוא דהנה במצות יש ב' ענינים הא' הוא דכללות כל המצות הוא רק המשכת רצה"ע אף שהוא נגד השכל שיהי' השראת אלקות בעולם מ"מ ע"י המצות שאמר ונעשה רצונו הם ממשיכים אלקות בעולם, דהנה תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן הן תר"ך בחי' הכתר ונק' תר"ך עמודי אור, וכמו העמוד שמחבר רצפת הקרקע עם העלי' או הגג כמו"כ ע"י המצות מחברים רצון אחד הפשוט שישרה וישגיח בעולמות כו', היינו שיהי' גילוי הרצון בעולם כו', והב' הוא פרטיות המצות דכל אחת היא המשכה בחי' ומדרי' פרטית בפ"ע המיוחד למצוה ההיא, למשל מצות ציצית היא המשכת המוחין והיא מצמר שז"ע ושער רישי' כעמר נקי להיות בחי' חכ"ע (כי כל המשכת המוחין שע"י עבודה הוא שממשיכים תוס' אור במוחין מבחי' עצמות אוא"ס כו', וכידוע בענין הקב"ה מניח תפילין הקב"ה מתעטף בציצית כו' וכמשנת"ל), ומהחכ' נמשך כח הביטול בנש"י כו', וזה"ע צמר הציצית כו', והחוט של תכלת הוא מבחי' מוחין דאבא שנמשך במל' והוא להיות כליון וביטול היש כו' וכמ"ש במ"א, ותפילין הן ג"כ המשכת המוחין והן במדרי' אחרת (ציצית בחי' מוחין דקטנות ותפילין מוחין דגדלות, ועיקרם בבחי' בינה וציצית הם בד"כ בחי' מוחין דז"א כו', וק"ש בחי' מוחין דגדלות מבחי' חכ' כו', והן הג' אותי' יה"ו דשם הוי' כו'). וכמו בנט"י למטה ששופך מים על הידים ועי"ז נטהרים מטומאתן, כמו"כ יש בחי' יד למעלה שזהו בחי' מדות עליונות, ונודע דבמדות יכול להיות אחיזה וכמו אברהם יצא ממנו ישמעאל יצחק יצא ממנו עשו בבחי' יציאה ופירוד כו', וע"י המשכת מים עליונים בחי' מי החכ' שהן בבחי' גוון פשוט המורה על פשיטות האור נטהרים הידים שנדחה מהם כל יניקה דאור אבא דוחה יניקת החיצונים כו' וכמ"ש במ"א, והיינו שע"י נט"י למטה נמשך בחי' החכ' בהמדות עליונות כו'. וזהו ג"כ ענין יחוד קוב"ה ושכינתו' שע"י המצות ממשיכים האור והגילוי בז"א ומז"א למל' שיהי' הגילוי ג"כ למטה כו', וכדאי' בזהר במדרש הנעלם חיי שרה דקכ"ט בענין התפילין שזהו מ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דכשאדם מניח תפילין הכתובים כדן נעשה רתיכא להקב"ה בחי' ז"א להמשיך במוחין דילי' בחי' מוחין הנמשכים ע"י התפילין (וזהו כפי' הקב"ה מניח תפילין דהקב"ה בחי' ז"א מניח תפילין בחי' המוחין שהן מוחין עצמיים כנ"ל), ושכינתא הוא מה ששוכן ונמשך אתנו כו', והיחוד דקוב"ה ושכינתו' הוא שנמשך מבחי' קדוש ומובדל להיות נמשך בבחי' השוכן ומלוכש תוך העולמות להיות הגילוי למטה כו'. ונמצא שיש במצות ב' ענינים הא' כללות המצות שהן בחי' רצה"ע דכך הוא רצונו ית' להיות נעשים המצות וע"י דוקא יהי' גילוי בחי' הרצון כו', והב' הפרטיות של המצות שבכל א' היא המשכה פרטיות, תפילין הן המשכת המוחין בזו"נ, וציצית ג"כ המשכת המוחין והוא בבחי' ומדרי' אחרת כו', ונט"י הוא המשכת החכ' כו', והוא תיקון בחי' רמ"ת אברים דז"א כו', וכמא' ועשיתם אותם מעלה אני עליכם כאלו עשאוני בבחי' תוס' אורות בע"ס דאצי' מבחי' עצמות א"ס בחי' עצמות הקו להיות תוס' אור בע"ס וגם נמשך האור בבי"ע כו', וזהו שכל המצות צריכים להיות במחדו"מ שזהו ההמשכה בג' עולמות בי"ע כו'. ועז"נ ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט והיינו שהמצות הן דרך ומבוא לגילוי ש' הוי' כו', ויש בזה ב' פי', הא' דרך להיות הגילוי בשם הוי', והב' הדרך וההמשכה מש' הוי' כו',

ושניהם אמת שע"י המצות נעשים ב' הענינים והוא שנמשך מבחי' עצמות א"ס בשם הוי' דאצי' וגם נמשך מש' הוי' דאצי' בבי"ע כו', וזהו דרך בגימט' ב"פ הוי' אלקים והיינו הוי' אלקים בשמים ממעל באצי' ועל הארץ מתחת בבי"ע כו'. וזהו וברא אדם על כולא שע"י האדם נעשה ההתחברות דאצי' ובי"ע וגם מבחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מאצי' כו', וזהו אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי' בראתי, שע"י האדם בקיום המצות שזהו בראתי בגימט' תרי"ג נעשה התחברות אוא"ס עם העולם כו'.

אך מהיכן יזכה זה האדם להמשיך בחי' גילוי אוא"ס ע"י המצות שהרי באמת הוא השפל מכל הברואים היינו שירד למטה יותר מכולם וכמא' יתוש קדמך כו'. אך הענין הוא דמי שהוא במדר' תחתונה יכול לעלות יותר, וכידוע הכלל דכל הגבוה גבוה יותר יורד למטה מטה ביותר כו', דמה שירד למטה יותר שרשו גבוה יותר דמשו"ז הוא יכול לירד למטה יותר, דבאם לאו לא הי' יכול לצמצם א"ע למדר' תחתונה כזו, וע"כ לא רצה משה שילך עמהם מלאך מפני שלא ישא לפשעכם שלא יכול לצמצם עצמו למדר' תחתונה, רק השי"ת בעצמו יכול לצמצם ולהשפיל עצמו כבי' גם למטה וכמו ועברתי באמ"צ כו'. וכמו"כ הוא בנשמות מה שירדו למטה כ"כ עד שיתוש קדמו זהו מפני שרשם הגבוה דישראל עלן במח' בבחי' מחה"ק דא"ק, והיינו דשרשם מבחי' א"ק הנאצל הראשון וכמ"ש אחר וקדם צרתי אחר למע"ב וקדם למע"ב בחי' א"ק כו', ובאמת מושרשים בבחי' עצמות א"ס וכמ"ש בנים אתם כו', והיינו שבשרשם הן למעלה מבחי' הרצון דמצות כו', וע"כ ביכולת הנשמות להמשיך בחי' רצה"ע ע"י המצות כו', וז"ע ברכת המצות ברוך אתה ה' שאנו צריכים להודות לה' ית', וגם ברוך אתה הוי' שממשיכים גילוי ש' הוי', והוא ע"י אשר קדשנו אשר בחי' מקור התענוגים בחי' שעשועים עצמי' ששם שרש ומקור נש"י, קדשנו הבדילנו במדר' גבוה יותר, על מצות ציצית או להניח תפילין להמשיך המשכת האור והגילוי ע"י מצות ציצית ותפילין כו', דעם היות שאנו ברואים שפלים למטה אנו יכולים להמשיך ע"י עשיותינו מעהמ"צ שע"ז אנו מתרוממים לשרשנו הקדום שלמעלה מן הרצון דמצות כו', וע"כ ביכולתנו להמשיך בחי' המוחין מבחי' פנימי א"ס להיות הגילוי עד למטה מטה כו'. והגם דבהיותנו למטה אין אנו מרגישים את האור, מ"מ הרי ע"י המצות נמשך האור למטה וכמ"ש ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך כו' וכמ"ש בסש"ב, וקצת הארה מאיר בגילוי מה שמצוה גוררת מצוה כו', ובאמת נמשך ע"ז מהות האור כו', דהמצוה גשמיות נעשה כלי לבחי' רצה"ע וגם לבחי' האו"פ שהוא האור הפרטי הנמשך ע"י המצוה כו' כנ"ל. וזהו למה יאמרו הגוים אי' נא אלהיהם שהם אומרים שח"ו אין הקב"ה משגיח עתה ע"ז העולם בהשגחה פרטיות רק בעת ברה"ע הי' השגחתו ית' בפרטי פרטיות איך לברוא כל ברי', אבל אח"כ מתנהג הכל ע"פ הטבע ומוכרח להיות כך מחמת שנעשה פ"א כך בעת הבריאה, וטעותם הוא מפני שרואים שבאמת הקב"ה כהיום הזה בהסתתר גמור ונש"י נתונים תחת ע"ש כו', ע"כ אומרים עזב ה' כו', וכמו"כ הוא ברוחניות שאינם מאמינים בהמשכת אלקות ע"י מצות מעשיות כו'. אבל באמת הוא טעות גדול שהרי אדרבה בריבוי ההסתרים רואין השגחתו ית' ביותר, והוא מ"ש ואף גם זאת בהיותם כו' לא מאסתם כו', וכבשה א' בין ע' זאבים והיא מתקיימת שאינו ע"פ טבע כלל, ובכל עת ובכל רגע יש נסים נסתרים וכמו לעושה

נפלאות גדולות שאין בעל הנס מכיר בניסו כו', והנסים נסתרים הם בדרך פלא יותר מהנסים נגלים (וזהו שאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ה' כו' כי בדבר אשר זדו כו' וכמשי"ת), ורואים בזה ענינים נפלאים ביותר כו', וכמו"כ במצות שדוקא במצות מעשיות ממשיכים מבחי' עצמות א"ס מפני שכך הוא רצונו ית'. וזהו ואלקינו בשמים כל אשר חפץ עשה דכשם שאלקינו בשמים בעבודה רוחניות ובהמשכה למעלה, כמו"כ כל אשר חפץ עשה בעבודה גשמיות ובהמשכה למטה בארץ כו' והוא שבשמים ובארץ בשוה, דלהיותו מגבי' לשבת והיינו בחי' פנימי' אוא"ס בחי' ש' מ"ה דמלגאו כו', ע"כ הוא שוה בשמים ובארץ למטה כמו למעלה כו', ואדרבה עיקר ההמשכה הוא ע"י העבודה למטה במצות מעשיות שזהו אמיתי' רצונו ית' כו', והממשיכים הם נש"י שמושרשים בעצמות, ודוקא כמו שירדו למטה הם ממשיכים תוס' אורות להיות גילוי אוא"ס בעולמות ע"י מעהמ"צ כו'. וזהו וידעת היום כו' כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת בשניהם בשוה, וזה נמשך ע"י המצות שיהי' היחוד דהוי' ואלקים למטה כמו למעלה וכמו ושמרו דרך הוי' ב"פ ה' אלקים, והוא ע"י לעשות משפט וצדקה כו' וכמ"ש משפט וצדקה בארץ כי באלה חפצתי שזהו אמיתי' רצונו ית', ועי"ז דוקא נמשך בחי' היחוד דהוי' ואלקים כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש השמים כסאי כו', דהנה שמים זהו התורה וכמ"ש מן השמים השמיעך דהתורה היא המשכה מן השמים כו', ותורה היא הכלי לגילוי אוא"ס דאורייתא מחכ' נפקת וחכ' היא הכלי כללית לגילוי אוא"ס כו', וכמו המוח שבראש שהוא כלי לכללות החיות כו', וזהו השמים כסאי, וכמו היושב על הכסא משפיל קומתו כמו"כ התורה היא בחי' כסא וכלי לגילוי אוא"ס כו', והארץ הדום רגלי, הנה רגל הן נש"י דברא כרעא דאבוה כו', ויש מעלה ברגל שמוליך ומגבי' את הראש וכמו שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו כו', אמנם המצות הן הדום רגלי שמגביהי' את הרגל כו', להיות דנשמות הן בבחי' ירידה למטה כנ"ל וע"י המצות הן נגביהם בשרשם ומקורם הקדום כו', ועי"ז ממשיכים גילוי אוא"ס בבחי' המוחין, ודוקא ע"י מעשה המצות וכמו כשהאדם מתקן מעשיו נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה כו' וכמ"ש בתו"א ע"פ זה, והיינו כמשנת"ל דעיקר ההמשכה היא ע"י מצות מעשיות דוקא, כי באלה חפצתי שזה דוקא אמיתית הרצון ועי"ז דוקא ממשיכים תוס' אורות באצי' דהיינו גילוי בחי' אור עצמי ואותו האור יהי' בגילוי גם למטה כו', והיינו ג"כ שע"י המצות ממשיכים תוס' אור בתורה כו', ועם היות שהכלי כללית היא תורה מ"מ המשכת האור הוא ע"י מעהמ"צ דוקא כו'. וזהו ג"כ מחלוקת ב"ש וב"ה אם שמים קדמו או ארץ קדמה והו"ע תלמוד גדול ומעשה גדול, דבש"א שמים קדמו דזהו תלמוד גדול מפני שתורה היא הכלי לגילוי אוא"ס וע"י התורה היא ההמשכה ברמ"ח אברים דז"א שהן רמ"ח פקודין כו', וזהו שאדם עושה כסא תחלה ולפי גובה הכסא מתקן השרפרף והיינו דלפי אופן ההמשכה בתורה היא ההמשכה במצות כו', ובה"א ארץ קדמה והיינו דמעשה גדול וע"י מעשה המצות עי"ז הוא דוקא ההמשכה כו', וע"כ לא לפי גובה הכסא מתקן השרפרף כ"א אדרבה ע"י תיקון השרפרף נמשך האור בתורה כו'. וזהו השמים כסאי בחי' התורה והארץ הדום

רגלי הן מעהמ"צ שע"י המצות ממשיכים תוס' אור בתורה כו', וזהו שע"י מעהמ"צ ממשיכים היחוד דהוי' ואלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת כו'.

בס"ד. ש"פ לך. עתה"ו

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך כו', וצ"ל מהו הכפל לך לך, גם מהו האריכות מארצך וממולדתך כו', ובילקוט אי' חמש אותי' כפולות הן (ה' אותי' מנצפ"ך) וכולן ל' גאולה, כ"ך שבו נגאל אברהם מאור כשדים כו', וצ"ל מה"ע הכפלות שלהיותם כפולות ה"ה מורים על הגאולה כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל בענין הוי' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת דמה צ"ל שניהם, ונת' שזהו להוציא מדעת המינים שאומרים שתי רשויות הן שאו' עזב ה' את הארץ כו', וכמו"כ אינם מודים בהמשכת האור ע"י מצות מעשיות כו', והאמת הוא דעיקר ההמשכה הוא ע"י העבודה למטה במעהמ"צ שע"י ממשיכים תוס' אור גם למעלה ואותו האור מאיר גם למטה כו', וכמ"ש בזהר עביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה ואיהו יקרי' לעילא ותתא כו', והוא המשכת האו"מ והאו"פ כו', וברא אדם על כולא שהאדם ע"י מעהמ"צ ממשיך האור, דבמצות יש ב' ענינים דכללותם הוא בחי' רצה"ע ויש בכל מצוה המשכה פרטיות כו', והוא המשכת או"מ ואו"פ כו', וזהו היחוד דהוי' ואלקים שנעשה ע"י המצות וכמ"ש ושמרו דרך הוי' דרך בגימט' ב"פ הוי' אלקים, והוא ע"י לעשות צדקה ומשפט משום דבאלה חפצתי שזהו אמיתית רצונו ית' בקיום המצות למטה דוקא, ועי"ז נעשה היחוד הוי' ואלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת כו'.

אמנם י"ל עוד מש"כ בשמים ממעל ועל הארץ מתחת (דהנה מש"א וידעת היום כו' כי הוי' הוא אלקים כו' אין זה המצוה דליחדו, שזהו בפסוק שמע ישראל כו' ה' אחד, והמצוה דליחדו היא בדרך מלמעלמ"ט כמו כל המצות שהן מלמעלמ"ט כו', והנה ידוע דכל מצוה יש בה כפי' פרטי' לכוף את הנה"ב וכמו תפילין שהוא לשעבד הלב והמוח ועטיפת ציצית קבעומ"ש כו' וכמ"ש בסש"ב פמ"א, וכללות כל המצות יש בהם סגולה פרטיות לקשר את הנה"ב ולחברו באו"מ ב"ה כו', אמנם זהו ג"כ ע"י המשכה מלמעלה והו"ע וימינו תחבקני שע"י המצוה נמשך או"מ על האדם המקיפו מראשו עד רגלו ומעלה את הנה"ב גם בהכחות פנימי' שלו עד שיוכל להיות שתהי' ההשגה דנה"ב כמו בהנה"א כו', דהרי הנה"א כל שכלו והשגתו הוא רק באלקות, אך הנה"ב הרי מצ"ע כל שכלו והשגתו הוא רק בעניני העולם ואינו שייך להשגה אלקית כו', וע"י ההתלבשות דנה"א בנה"ב משיג גם הנה"ב איזה ענין אלקי כו', וע"י האו"מ דמצוה יוכל להיות שישתווה השגת הנה"ב בערך אל ההשגה דנה"א כו', וז"ע לבישת טו"ת

בעת ק"ש שזה פועל העלי' בנה"ב שיהי' גם בו ההשגה דיחו"ע כו' וכמ"ש בד"ה מי כה' אלקינו המגביהי כו', וכ"ז הוא ע"י המשכה מלמעלמ"ט כו', וכמו"כ מצות ליחדו הוא בדרך המשכה מלמעלמ"ט כו', והיא מדרי' ישראל כו' כמשי"ת. ומ"ש וידעת היום הוא בדרך מלמטלמ"ע כמשנת"ל ד"ה וידבר כו' כה"ד, והוא דמש' אלקים אנו יודעים דהוי' הוא אלקים כו', והיינו דמהצמצום אנו יודעים דתכלית הכוונה הוא הגילוי ושהצמצום הוא בשביל הגילוי כו', וע"י העבודה בהיפך הצמצום יהי' גילוי שם הוי' כו', והיינו דאלקים הוא בחי' הצמצום בכל המדרי' שנת"ל, וע"י העבודה להפוך הצמצום שזהו בחי' הרצוא עי"ז ממשיכים גילוי שם הוי' כו', וכמו"כ הוא מ"ש בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ה"ז ג"כ ההמשכה שע"י העבודה בדרך מלמטלמ"ע כו'). והענין הוא דהנה מצינו לפעמים ב"פ הוי' הוא אלקים וכמו גבי אלי' דכתי' ויאמרו הוי' הוא אלקים הוי' הוא אלקים, ורש"י בשופטים סי' ה' כ' בשם מד"א בסיני אמרו אנכי ה' אלקיך ובכרמל יאמרו כפול גבי אליהו, וצ"ל מהו"ע הב"פ הוי' הוא אלקים. אך הענין הוא דהנה נת"ל (ד"ה ויהי הענין והחשך ויאר) דהצמצום הוא בב' ענינים, הא' מה שנסתלק האוא"ס שלפני הצמצום והוא האוא"ס הבל"ג כו', דכאשר האוא"ס הוא בגילוי במקום החלל נתפס בפשיטות בחי' הא"ס והמציאות הוא בבחי' התחדשות (דבאופן כזה יהי' לעתיד וכמ"ש ונבאו בניכם ובנותיכם שתהי' הנבואה בילדים ולא יהי' הדבר לפלא כלל כו' וכמשנת"ל שם), וכאשר נסתלק האור הרי מה שנתפס בפשיטות הוא בחי' המציאות והרגש אלקי הוא בבחי' התחדשות כו', והב' הצמצום באו"פ שנתפס תוך העלם הצמצום כו', והוא אור הקו שנתעלם תוך נקודת הרשימו ובתוך כל העולמות והכלים מרוכ"ד עד סוכ"ד עד עולמות בי"ע שהאור מוסתר ונעלם לגמרי כו' כמשנת"ל באורך. והנה כל מה שנת"ל בענין היפך הצמצום שע"י יהי' גילוי האור, כ"ז הוא בהאו"פ שבא בבחי' התלבשות והתעלמות שע"י הרצוא שנעשה בבחי' כלי, והיינו ע"י הבריורים הן בהבירורים דבי"ע והן בהבירורים דאצי' שע"י מאיר האור כמו שהוא למעלה מהתעלמות כו', דלהיות שע"י הבריורים (שז"ע היפך הצמצום) נעשים כלים לגילוי אור עליון כו', מאיר בהם האור כמו שהוא למעלה מהתעלמות כו' (והוא בהדרגה זו למעלה מזו כו' וכמשנת"ל), עד שגם בהאור יש בחי' רצוא שע"י מאיר בחי' פנימיות ועצמות האור כו' וכמשנת"ל באורך, וכ"ז הוא בחי' היחוד דהוי' אלקים דעל הארץ מתחת דהיינו בבחי' האור שלהאיר את העולמות כו'.

ומ"ש בשמים ממעל הוא להיות הגילוי דבחי' האוא"ס שנסתלק היינו בחי' אוא"ס הבל"ג שזהו ג"כ ע"י היפך הצמצום כמשי"ת רק שהגילוי הוא האוא"ס שנסתלק כו', והוא בחי' שם הוי' דלעילא, וכמשנת"ל (ד"ה במדב"ס) דבכללות ב' שמות הוי' הן בחי' האור שע"י הצמצום והאוא"ס שלפני הצמצום כו', וזהו הוי' הוא אלקים בשמים ממעל שיהי' גילוי בחי' שם הוי' דלעילא כו', ויש יתרון בגילוי אור זה שהוא בחי' האור הבל"ג כו', דהרי האו"פ הוא האור שלהאיר את העולמות בלבד שאין זה כמו העצמות כו', והאוא"ס הבל"ג ה"ה בחי' גילוי העצמות כו', ועוד שהאו"פ הרי הוא שבא בבחי' מדה וגבול לפי אופן העולמות כו', וגם כאשר מאיר האור כמו שהוא למעלה מהתלבשות והתעלמות ה"ה מ"מ בבחי' מדה וגבול כו' (ובאמת הרי האו"פ כל שהוא אחר הצמצום ה"ה בבחי' התעלמות שהרי בתחלת הגילוי נתלבש

בנקודת הרשימו כו', וא"כ גם מה שהוא בבחי' גילוי אור ממש לגבי אצי' ואף גם לגבי למע' מאצי' ה"ז באמת אור שבבחי' התעלמות לא כמו שהוא בעצם ממש כו', אך לבד זאת הרי האור הוא בבחי' מדה ושיעור שהרי זהו מה שנמדד לצורך העולמות א"כ הרי האור בעצם הוא האור המדוד ומוגבל שהמדידה גופא היא בחי' הגבלה כו'), משא"כ האוא"ס הבל"ג ה"ה בלי מדה ושיעור כו', והיינו דעצם האור הוא אור שבבחי' בלתי מדה כו', ויש יתרון לגילוי זה גם לגבי גילוי פנימי האור (בחי' פנימיות הקו כו') שהרי גם אור זה הוא בחי' או"פ שבא בבחי' מדידה כו', שזה בהכרח שכל או"פ הוא בבחי' מדידה כו', והגם דמדידה זאת היא מדידה עצמי', והיינו שאינו בבחי' מדידה ממש, שהרי בכל מדידה ומדידה הוא בחי' האור העצמי ממש כו', ואינו בבחי' העלם כו', מ"מ להיותו בבחי' או"פ ה"ה בבחי' מדידה כו', והאוא"ס הוא בלתי מדידה לגמרי. ויש יתרון להאור שבבחי' בל"ג על האור שבבחי' גבול ומדה כו' (לא מבעי לגבי האור שלהאיר העולמות שיש יתרון לאוא"ס הבל"ג בב' ענינים שהוא בבחי' גילוי העצמות, משא"כ האור דלהאיר העולמות הוא רק בבחי' גילוי מן העצם ובא ע"י הצמצום משא"כ באוא"ס הבל"ג כו', אלא שגם לגבי בחי' פנימיות האור יש יתרון לבחי' האוא"ס הבל"ג כו'), והוא במה שמתדמה לבחי' העצמות בזה שהוא בבחי' א"ס ובלי מדה, דהעצמות הוא בבחי' א"ס ממש, והאוא"ס הבל"ג במה שהוא בבחי' א"ס ה"ה מתדמה אל העצמות כו', והגם דמה שעצמות הוא א"ס ה"ז באו"א מבחי' הא"ס של האור הבל"ג, והיינו דאמיתי' ענין א"ס הוא שלילת הכל, דא"ס שהוא בבחי' בל"ג ה"ז ג"כ תואר שזה אינו שייך בעצמות, ומה שעצמות הוא א"ס היינו שלילת הכל והוא שלילת הגבול ושלילת הבל"ג שלילת החיוב ושלילת השלילה כו', והיינו שלילת הכל וחיוב הכל (קוין זאך און אלץ) וכמ"ש בדרוש יו"ט של ר"ה, רס"ו, ונת' ג"כ לעיל (ד"ה ויהי הענן והחשך ויאר), וענין זה הוא דוקא בבחי' פנימיות האור שיש בו ב' ההפכים שהוא בבחי' מדידה ואינו במדידה, וכמשנת"ל בענין המן שהי' במדה ובלי מדה דוימדו אותו בעומר ומ"מ לא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר כו', וכמו בתורה וכה"ג כו', הרי שזה דוקא כמו העצמות שבא בב' הפכים כאחד כו', וזהו כמשנת"ל (ד"ה ביום השמע"צ) די"ל דפנימי' הקו הוא בבחי' גילוי העצם וזה למעלה מבחי' גילוי העצם דאו"מ, והוא להיות דהאו"מ הוא בחי' התפשטות הארה לבד ע"כ מה שמתדמה אל העצמות הוא רק במה שהוא בל"ג, והאו"פ שבבחי' גילוי העצם שזהו במדרי' העצמות ה"ז מתדמה ממש אל העצמות כו' (וי"ל שז"ע אדם אדמה לעליון דאדם הוא בחי' פנימיות וכמשנת"ל ד"ה כה אמר ה', והוא אדמה לעליון ממש כו'), מ"מ בהתגלות האוא"ס הבל"ג מתדמה יותר לעצמות א"ס במה שהוא בבחי' א"ס בגילוי כו'. וכדוגמא כזאת הוא ג"כ בענין הרשימו שהוא בחי' רושם לגבי האור שנסתלק כנודע, והרי הרשימו לא נגע בה הצמצום דמשו"ז נשארה הרשימה, והאור שנסתלק הרי נגע בו הצמצום כו' וכמ"ש בד"ה מצה זו תר"מ, וא"כ איך הוא בחי' רושם לבד לגבי האור שנסתלק, אך זהו לפי שהרשימו היא בחי' כח הגבול שבא"ס והאור שנסתלק הוא בחי' אוא"ס הבל"ג, ובחי' הגבול ה"ז בחי' רושם לבד לגבי בחי' בל"ג כו'. וכמו"כ הוא בבחי' פנימיות האור הגם שזהו בחי' גילוי העצמות במדרי' עליונה הרבה יותר, מ"מ להיותו בחי' אוא"ס הבל"ג יש בו

יתרון לגבי בחי' פנימיות האור שבא מ"מ בבחי' מדידה כו'. ועוד זאת שהרי בחי' פנימי' האור אינו נמשך בכל מקום רק בבחי' פנימיות העולמות דהיינו פנימיות הע"ס ובנש"י דוקא כמשנת"ל ד"ה ביום השמע"צ הנ"ל, ובכ"מ שנמשך ה"ה בשוה שהוא בחי' האור עצמי ממש, אבל המשכתו הוא רק בבחי' הפנימיות כו', ובחי' אוא"ס הבל"ג הוא שמאיר בכל מקום וכמו אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין דהיינו בכולהו עלמין בשוה כו', דמשו"ז יש ג"כ יתרון בהמשכה זו כו'. וז"ע כי הוי' הוא אלקים בשמים ממעל היינו גילוי בחי' האוא"ס שלפני הצמצום היינו האור שנסתלק ע"י הצמצום, ומובן דשרש ההמשכה היא למעלה מהאור שנסתלק בלבד, דהרי בכדי שיחזור ויאיר צ"ל ההמשכה ממדרי' עליונה יותר כו', וזהו שגבי אלי' נא' ב"פ הוי' הוא אלקים, והיינו בחי' הוי' דסדר השתל' שזהו בד"כ בחי' האור שלהאיר העולמות להיות גילוי אור זה כו', ואמרו עוד הוי' הוא אלקים, היינו גילוי בחי' הוי' דלעילא שזהו בחי' אוא"ס הבל"ג כו'.

והנה בכדי להמשיך בחי' אוא"ס הבל"ג נת"ל (ד"ה במד"ס באוה"מ) שז"ע ודרך חיים תוכחת מוסר, דרך חיים הוא שלמעלה מנר מצוה ותו"א והוא בחי' ש' הוי' דלעילא שלמעלה מש' הוי' דתומ"צ כו', וההמשכה היא ע"י תוכחת מוסר היינו ע"י שהאדם מייסר עצמו כו'. וביאור הענין הוא דהנה גבי אליהו כתיב וירפא את מזבח ה' ההרוס ואי' בילקוט במקומו שריפא אותם והביאן מדרך רעה לדרך טובה ע"י שעשה להם נסים וכיון שראו כן אמרו הוי' הוא אלקים, הרי מפרש וירפא ל' רפואה, וצ"ל לפ"ז מה זה שייך להמזבח. אך הענין הוא דהנה מזבח הוא בחי' מל' וכת' אש תמיד תוקד על המזבח הן בחי' ה"ג דמל' והוא בחי' הרצוא והתשוקה דמל' וכמ"ש למען יזמר כבוד ולא ידום נהו"ת קארי תדיר לנהו"ע כו', וכמ"ש ואל אישך תשוקתך אשה היא בחי' אש ה' בחי' מל' תשוקתה לבחי' אש יו"ד ועש"ז נק' הצמאה בחי' ה' צמאה ומשתוקקת לבחי' יו"ד כו'. וביאור ענין אש ה' ואש יו"ד, הוא בחי' אש שחורה ואש לבנה, דהנה כתי' ויהי ערב ויהי בקר ברישא חשוכא והדר נהורא, דבכדי שיהי אור שבערך העולם שיוכל להתקבל הי' תחלה הצמצום הראשון שהי' באוא"ס שזהו בחי' חשך והעלם כו', והדר נהורא בחי' אור וזיו המאיר את החשך כו' כמשנת"ל באורך, וזהו עוטה אור כשלמה, שלמה הוא בחי' לבוש המעלים ומסתיר (וקודם הצמצום הוא בחי' המח' דאנא אמלוך שהוא ג"כ בחי' לבוש המעלים כו', וכמו"כ בחי' הצמצום הוא בחי' שלמה כו', וי"ל מה שהצמצום נק' שלמה הוא כמו הלבוש שמכסה על גוף האדם ולא כמו לבוש המח' שהוא העלם שיש בו גילוי ג"כ כו'), ומזה נשתלשל בחי' ערב שהוא בחי' חשך שלמטה היינו בחי' מציאות הדבר כו', והדר נהורא הוא בחי' אור המאיר דרך השלמה להאיר את החשך כו'. והענין הוא כמו שאנו רואים בכל הנבראים שיש בהם שני בחי' היינו הגוף של הנברא והאור והשפע האלקי שהוא בחי' נשמתו השופע עליו תמיד להחיותו שהוא בחי' כלי ואור, וכן ג"כ בנבראים עליונים כמ"ש כי רוח החי' באופנים שיש גוף האופנים ורוח החי' שבאופנים שהוא כח הפועל בהנפעל וכמו שהנשמה מתלבשת בגוף, וכן בדומם וצומח יש בהם נפש ונק' נפש הצומחת כו' וכמ"ש בע"ח בסופו, והנה הגוף ומהות הנברא הוא בחי' חשך לגבי הנשמה שבו שהיא בחי' אור כמ"ש נר ה' נשמת אדם, שכמו שאין ערוך חשך לגבי אור שהן ב' הפכים, כך אין ערוך גשמיות הנברא או אפי'

בנבראים הרוחניים אין ערוך בחי' גוף האופנים לגבי רוח החי' השופע בו להחיות שהוא בחי' אלקות כו', ואין התהוות הגוף מהאור וחיות שבו ע"ד התהוות זיו השמש מהשמש (דבנבראים למטה התהוות הגוף אינו מן הנפש כנודע, אבל למעלה הרי התהוות המציאות הוא מן האור כו', וכמ"ש ואתה מחי' את כולם א"ת מחי' אלא מהווה שהאור האלקי מהווה את הנברא ומתלבש בתוכו להחיותו כו', הנה אין ההתהוות ע"ד התהוות הזיו מן השמש), שהרי האור והזיו הוא מעין המאור ובטל לגמרי לגבי המאור, משא"כ הגוף אינו מעין הנשמה כלל, כמו שאין הגשמי מעין הרוחניות, וגם הוא מסתיר על הנשמה שזה היפך הביטול כו', והיינו לפי ששרש התהוותו אינו מגילוי האור עליון כ"א אדרבא מבחי' חשוכא שהוא בחי' הסתלקות האור שאז נתהווה בחי' החשך שהוא בחי' המציאות כו', והיינו שגם בהתהוותו מבחי' האור עם היות שבהתגלו' ההתהוות היא מן האור הנה שרש התהוותו הוא מבחי' החשך שהוא בחי' הצמצום והרשימו כו', דהיינו מבחי' סילוק האור דוקא כו', וע"כ גם בהתהוותו מן האור אינו מתהווה להיות מעין האור כ"א נעשה בבחי' נבדל ממנו בבחי' מציאות ובבחי' הסתר על האור והחיות כו'. וכך הוא למעלה בבחי' אורות וכלים שהאור הוא בחי' גילוי אוא"ס ב"ה והוא מקור ושרש חיי הנשמות כו', אך בחי' הכלים זהו המסתיר על האור וזיו ומזה שרש התהוות הגוף כו', ומקור התהוות הכלים הוא ע"י הצמצום והסתלקות האור שנכלל במאור כו'. והנה הכלים הם בחי' אותי' ויש בזה ג"כ הפרש בין בחי' כלים דז"א וכלים דמל', דכלים דז"א הן עד"מ אותיות המח' שהן אותיות רוחנים עדיין ובאים בדרך ממילא מהנפש ומיוחדים בו כו' וכמשנת"ל (ד"ה בראשית), וכמו"כ הכלים דז"א הן בערך בחי' האור ומיוחדים עם אור כו', ועם היותם בחי' כלים המעלימים (דכן הוא בכללות דכל בחי' הכלים הן בחי' העלם וכמשנת"ל באורך בענין והקב"ה עשה כמה צמצומים כו'), מ"מ ה"ה מגלים את האור והן כמו גווני האור כו', וכמו מראה וגוון התפוח שהוא לפי אופן החיות והטעם של התפוח כו' וכמ"ש במ"א. אבל בחי' הכלים דמל' הן כמו אותיות הדבור שהוא לבוש הנפרד ואותיות מורגשים ממש כו' וכמשנת"ל שם, וממילא הן אותיות המעלימים יותר כו', ומ"מ גם בהם יש אור רק שהוא אור מצומצם יותר והאותיות מעלימים ומסתירים יותר כו', והן האותיות דעש"מ שהן כלים לאור וכמו שאותיות הדבור הם כלים לאור השכל והמדות, ומהן התהוות הגוף וחומר הנבראים ע"י רצון העליון ב"ה וכמ"ש כל אשר חפץ ה' עשה כו', וי"ל דבאותיות זהו צורת האותיות שהן מקדמות השכל ומעצם הנפש כו', ולמעלה באותיות דמל' זהו בחי' חפץ ה' כו', וחומר האותיות הן עצם האותיות דעש"מ המהווים כל הנבראים כו', ובתוך האותיות והכלים מלובש האור והחיות שמזה התהוות הנשמה כו'. וז"ע כבריתו ש"ע ברישא חשוכא כו' פי' בין במקור ושרש ההתהוות כשעלה ברצונו הפשוט שיהי' התהוות העולם, הי' תחלה צמצום והסתלקות האור ונשאר בחי' התהוות החשך והוא בחי' הרשימו שנשארה ונתגלה ע"י הצמצום כו', והן בחי' אותיות שהיו כלולים באוא"ס קודם הצמצום ולא היו ניכרים כלל כו', וע"י הצמצום והסתלקות נתגלה בחי' אותיות הרשימו כו', וזהו בחי' התהוות החשך הנשאר ע"י הצמצום כו', והוא שרש הכלים כו', והדר נהורא בחי' המשכת אוא"ס ב"ה אל תוך החשך והו"ע הקו המתלבש באותיות הרשימו ומאיר תוך מקום החלל כו',

ובין למטה בהתהוות הנבראים מעש"מ הוא ג"כ כן, וכמו מאמר תדשא הארץ ה"ז כמשל באדם הגשמי שיאמר מאמר אותיות תדשא שיוצאים בדרך אור וכלי שהוא מהות האותיות שיוצאים בהבל ממש, שזהו חומר האותיות וכמ"ש באגה"ק סי' ה' דחיצוניותן הוא ההבל היוצא מן הלב כו', ורק בתוכן מלוּבש האור שהוא אור השכל והמדות כו', והרי החומר נרגש תחלה ואח"כ מבינים האור והשכל המלוּבש בהם כו'. וזהו ברישא חשוכא והדר נהורא וכמו עד"מ התלמיד שבשעה ששומע האותיות מהרב עדיין אינו משיג כ"כ עומק השכל המלוּבש בהם עד אחר שמתיישב היטיב לעמוד על עומק המכוון, ועיקר העומק ארז"ל דלא קאים אינש אדעת' דרבי' עד מ' שנין כו', וכמו"כ הוא בהאותיות דעש"מ דבהתגלות הוא האותיות שמזה הוא ההתהוות המציאות שהוא בחי' חשך, והאור הוא שבא ע"י העלם האותיות להאיר את החשך כו'.

וזהו שנק' מדת המל' אשה אש ה' כי בהבראם בה' בראם והה' הוא בחי' כללות ההבל שהוא מקור האותיות, וכמ"ש באגה"ק שם דאות ה' הוא מקור גוף האותיות וחומריותן כו', והוא בחי' כלים וחומר של האותיות העליונים כו', אך בחי' אש זהו האור בחי' והדר נהורא המתלבש בכלים כו', ונק' אש שחורה להיותו בחי' אור המאיר את החשך כו', ואופן האור הוא ע"י שמתלבש ומתעלם בהאותיות (ובהארת האור תוך האותיות הוא ג"כ מאיר את האותיות אבל הוא ע"י התעלמות כו'), וע"י ההתעלמות בהאותיות הוא מאיר את החשך כו', ולהיותו אור המאיר את החשך לכן נק' אש שחורה כו', וכן בכללות הוא בחי' אור הקו שהוא להאיר את החשך, וכמשנת"ל דכללות ענין אור הקו הוא להאיר את העולמות והוא האור דבחי' ממכ"ע שמתלבש בעולמות להיות להם בבחי' אור וחיות כו', וכמא' וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא כו', ובא ע"י חשך הצמצום והתעלמות בתוך הכלים ועי"ז הוא מאיר כו', וה"ז בחי' אש שחורה מפני שכללות* הוא רק להאיר את החשך ואופן המשכת האור הוא ע"י התעלמות דוקא כו'. אבל בחי' אש לבנה הוא האור שלמעלה מבחי' חשך לגמרי, וכמו זיו השמש הוא המאיר את החשך וכמ"ש ויתן אותם אלקים להאיר על הארץ דענינו הוא להאיר את העולם כו', והוא ע"י הנרתק המכסה ומעלים כו', והוא מ"ש כי שמש ומגן ה' אלקים כו' (וכמ"ש במ"א ההפרש בין אור השמש למראה וגוון התפוח שאינו לפעול דבר, משא"כ אור השמש הוא לפעול ולהאיר את החשך כו'), משא"כ מאור השמש הוא למעלה מבחי' ומדרי' זו כו'. וכן למעלה הוא בחי' אור הסובב שאינו להאיר את העולמות כ"א בחי' גילוי העצמות ואינו מתעלם בבחי' חשך והעלם הצמצום כו', ועם היות שע"י הצמצום נסתלק ונתעלם האור, ונת"ל (ד"ה ויקרא) דבחי' הסילוק הוא שנשאר בכח ולא בפועל כו', ונת' שם דענין שנשאר הוא ע"ד ענין היכולת כו' יעו"ש, הנה במ"א מבואר דבהעיסול הגדול נגע בו הצמצום והוא שיהי' האור שם ולא יתפשט במקום החלל כו', ועמ"ש בעה"מ ש"א פנ"ג בענין הג' גבורות כו', ולפ"ז נראה דשם מאיר האור כמו שהי' קודם וענין הצמצום הוא שלא יתפשט במקום החלל כו', והסילוק הוא רק לגבי מקום החלל דכאלו אינו כו', אך גם לפמשנת"ל הרי זהו עילוי בהאור מה שנשאר בכח דהיינו בבחי' יכולת לבד כו', וא"כ כאשר מאיר האור ה"ה בבחי' גילוי ממש בלי שום התעלמות כלל כו', שהרי בכללות האור שלפני הצמצום היינו האור הבל"ג ההתגלות שלו הוא שלא

ע"י העלם הצמצום, וא"כ מכ"ש כאשר האור הוא בבחי' עילוי יותר הגילוי הוא שלא בבחי' התעלמות כלל כו', וע"כ נק' אש לבנה כו', וזהו אש י' בחי' אש לבנה שהוא בחי' גילוי אוא"ס כו'. וזהו ואל אישך תשוקתך דבחי' מל' בחי' אש ה' תשוקתה לבחי' אש יו"ד בחי' אוא"ס הסוכ"ע בתוקף התשוקה והצמאון כו', וכ"ש לאוא"ס שלמעלה מסובב וממלא שעז"נ כי נשגב שמו לבדו שגם בחי' נשגב הוא בחי' שמו לבד רק הארה לבד כו', ולזאת צמאה נפשה בבחי' כוסף וכליון באוא"ס שלמעלה מבחי' סוכ"ע כו', וז"ש סמכוני באשיות רפדוני בחפוחים כי חולת אהבה אני שזה מאמר כנס"י והיא בחי' מל' למעלה, דנכספה וגם כלתה נפשה לעלות אל דודה להתכלל באור ה' אוא"ס ב"ה שלמע' מגדר ממלא וסובב כו', וסמכוני באשיות הוא אשישי יין כו' והו"ע נכנס יין יצא סוד בחי' ההעלם היינו בחי' אוא"ס הסוכ"ע כו', והו"ע פנימיות התורה כמ"ש במ"א, וע"י פנימיות התורה נמשך במל' גילוי בחי' אור הסובב כו', ורפדוני בתפוחים הוא וריח אפך כתפוחים שהריח הוא דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף שזהו בחי' עצם הנשמה שלמעלה מהנשמה המלוכשת בגוף כו', והיינו ג"כ בחי' אור"מ כו', וי"ל דריח אפך הוא כענין לבעל החוטם אני מתחנן כו', והוא שלמעלה מבחי' ריח כו', דהנה מבו' במ"א דריח הוא בחי' ימינו תחבקני דמעהמ"צ כו', אך ריח דתפלה וריח דתשובה (בחי' ריח בוגדיו כו') מגיע בבחי' עצמות א"ס שלמעלה מבחי' סובב כו', ומזה נמשך הרפואה כו', והוא כמא' בהראות לה נועם זיוון גילוי בחי' עצמות א"ס כו' אז תתחזק ותתרפא כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש לך לך כו', דהנה ענין הכפילות הוא כמא' כל עסקא דשבתא כפול והיינו יחוד בחי' סוכ"ע וממכ"ע כו', וזשארז"ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן היו מיד נגאלין, דשתי שבתות הן בשבת אחת שבתא דמעלי שבתא ושבתא דיומא והן בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו', וע"י היחוד דסוכ"ע וממכ"ע הוא הגאולה דבגלותא קוב"ה סליק לעילא ולעילא כו', וכאשר גילוי סוכ"ע בממכ"ע עי"ז הוא הגאולה כו', וז"ע הכפילות דלך לך גילוי בחי' הסובב כו'. דהנה כללות ענין אברהם הי' להמשיך גילוי אלקות בעולם וכדאי' במד"ר ע"פ לך לך משל לצלוחית של אפופולסימון שהיתה מוקפת צמיד פתיל ומונחת בקרן זוית ולא הי' ריחה נודף וכשמטלטלין אותה ריחה נודף, כך א"ל הקב"ה לאברהם טלטל עצמך ממקום למקום ושמן מתגדל כו', והיינו שהמשיך גילוי בחי' אוא"ס הבל"ג שיהי' גילוי אור בעולם כו'. אמנם בכדי שיהי' הגילוי צ"ל העלאה מלמטלמ"ע, וזהו ג"כ ענין לך לך שיכא לשרש ומקור הנשמה וכמ"ש קומי לך רעייתי כו' ולכי לך כו', וזהו העבודה דתפלה כמ"ש סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והן הד' שליבות דתפלה דבשמו"ע הוא העלי' לשרש ומקור הנשמה כו', וע"י העלי' עי"ז הוא המשכת בחי' אוא"ס הסוכ"ע כו'. ומ"ש מארצך וממולדתך כו', מארצך הוא היציאה מן החומריות כו', וכמ"ש שכחי עמך ובית אביך כו', ובפרטיות מארצך בחי' נה"י ומולדתך ובית אביך הוא חג"ת וחב"ד כו', דנה"י הוא הטבעית שהאדם מורגל בהם, ואין זה כמו המדות שהוא ההתפעלות שמתפעל על הדבר כו', והרי כל התפעלות על דבר הוא שבעצמו הוא חוץ לאותה הדבר כו', וכמו בקדושה ענין ההתפעלות על אלקות הוא שמתפעל על

דבר שחונן לעצמותו כידוע וכמו שנת"ל בכ"ד, וכמו"כ הוא בההיפך כשמתפעל על דבר הרי אינו אותו הדבר כו', אבל ענין נה"י הוא שמוטבע ומורגל כ"כ בהדבר שאינו בבחי' התפעלות כלל רק שכן צריך להיות ואינו יודע אחרת כלל כו', וזה גרוע יותר מהתפעלות המדות כו', ועז"א מארצך שזה ראשית היציאה ושבירת החומריות הגס ואח"כ הוא ממולדתך ומבית אביך מבחי' מדות ומוחין דלעו"ז כו', וזהו ע"י העבודה שע"פ טעם ודעת כו', ואח"כ בא לעצם הנשמה כו'. וזהו לך לך דתכלית ענין אברהם אע"ה ה' להמשיך גילוי אלקות בעולם והו"ע טלטל עצמך ועי"ז שמך מתגדל בבחי' גילוי אור כו', וזהו ע"י העלאה לשרשה ומקורה שהוא העבודה דשרש ומקור הנשמה ועי"ז המשיך גילוי בחי' אוא"ס הבל"ג להיות גילוי אלקות בעולם כו'.

בס"ד. ש"פ וירא, עתה"ו

וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה ואברהם ה' יהי' לגוי גדול כו', וצ"ל מה"ע וה' אמר דהול"ל ויאמר ה' מהו אומרו וה' אמר, ומה"ע המכסה אני. ובמד"ר אי' הה"ד סוד ה' ליראיו מהו סוד ה' זו מילה כו', וצ"ל מה שייכות ענין המילה לזה. גם צ"ל מ"ש אח"כ ואברהם היו יהי' לגוי גדול משמע דלפי שהמכסה אני מאברהם ע"כ ואברהם ה' יהי' כו', וצ"ל מה שייכים הענינים זה לזה כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל במ"ש סמכוני באשיות כו' כי חולת אהבה אני שזה מא' כנס"י דלעילא דבחי' מל' היא בבחי' חולת אהבה בתוקף לעלות אל דודה כו', דמל' הוא בחי' אש ה' ונת' דאות ה' הוא מקור כללות האותיות דעש"מ (בחי' חומר האותיות כו') ואש ה' הוא בחי' האור המתלבש בהאותיות כו', ונק' אש שחורה מפני שהוא האור שלהאיר את החשך והמשכת האור הוא ע"י התעלמות בהאותיות כו', ובכללות הוא בחי' אור הקו שבא ע"י ההתעלמות בנקודת הרשימו ובהכלים כו' והוא בחי' האור דממכ"ע כו', ואש לבנה הוא האוא"ס הבל"ג שהוא בבחי' גילוי העצמות ובא בלי שום התעלמות לגמרי כו', ועז"א ואל אישך תשוקתך דבחי' אש ה' תאב ומשתוקק לעלות לבחי' אש יו"ד בחי' אוא"ס הסוכ"ע ובחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מבחי' סובב וממלא כו'.

והנה כמו שהוא בבחי' מל' למעלה כמו"כ צ"ל בנפש האדם למטה התוקף הרצוא והצמאון בבחי' חולת אהבה בתפלה, וכמ"ש חלו פני אל דפי' חלו נא הוא ל' חולי כו', וכמ"ש ויחל משה שאחזהו חולי של עצמות כו', והוא שע"י ההתבוננות בהפלאות אוא"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ואיך שעצמות אוא"ס ב"ה אינו בגדר ממלא ולא בגדר סובב וכולא קמי' כלא חשיבי ממש כו', שע"י אריכות ההתבוננות בזה בהעמקת הדעת נעשה תוקף הצמאון להכלל בעצמות אוא"ס וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כו', אמנם עיקר